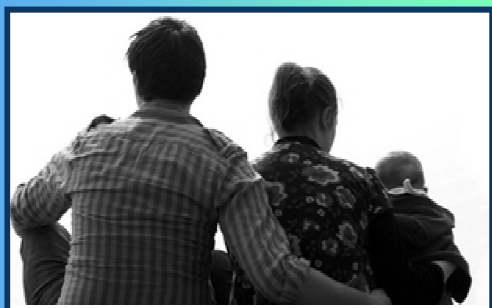
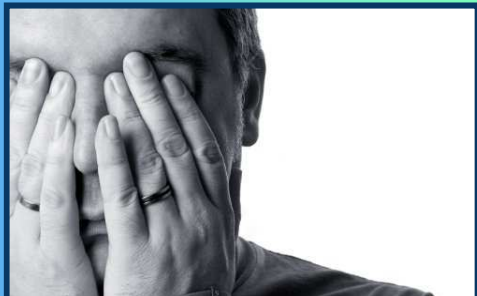
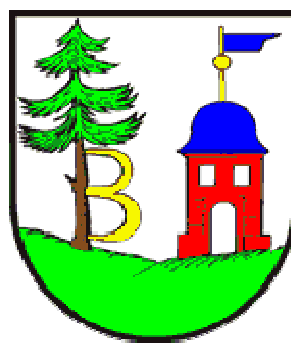

**„STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH DLA
GMINY BRALIN
NA LATA 2013-2018”**

(aktualizacja)

Bralin, 2013

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
1. Metodologia	7
2. Część diagnostyczno - analityczna	7
2.1. Charakterystyka gminy Bralin	7
2.2. Ludność	9
2.3. Gospodarka	16
2.4. Edukacja	17
2.5. Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bralinie	18
3. Problemy społeczne w gminie Bralin	26
3.1. Powody udzielania pomocy	26
3.2. Ubóstwo	27
3.3. Bezrobocie	28
3.4. Niepełnosprawność	45
3.5. Potrzeba ochrony macierzyństwa	45
3.6. Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenie gospodarstwa domowego	45
3.7. Przemoc w rodzinie	46
3.8. Problematyka uzależnień	50
4. Strategia rozwiązywania problemów społecznych	56
4.1. Cele strategiczne:	56
5. Podmioty realizujące strategię	61
6. Źródła finansowania	61
7. Monitoring i wdrażanie strategii	62
SPIS WYKRESÓW I TABEL	63

WSTĘP

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest podstawą do realizacji wzorów interwencji społecznych podejmowanych w celu poprawy tych stanów oraz zjawisk występujących w obrębie danej społeczności, które mają negatywny charakter. Strategia określa, jak rozwiązywać kwestie społeczne.

Obowiązek opracowania Strategii wynika z art. 17 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.

Rozwiązywanie problemów społecznych regulują:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej – Dz. U. z 2009 r. Nr 175 poz.1362, z późn. zm.,
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym – Dz. U. 122 z 2003 r. poz. 1143, z późn. zm.,
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy - Dz. U. z 2008 r. Nr 69 poz. 415 z późn. zm.,
- ustawa z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie Dz. U. 96 z 2003 r. poz. 873 z późn. zm.,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych – Dz. U. z 2008 r. Nr 14 poz. 92, z późn. zm.,
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych – Dz. U. z 2006 r. Nr 139 poz. 992, z późn. zm.,
- ustawa z dnia 25 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych – Dz. U. 71 z 2001 r. poz. 734, z późn. zm.,
- ustawa z 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego - Dz. U. 2010 r. Nr 80 poz. 526.,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – Dz. U. z 2007 r. Nr 70 poz. 473, z późn. zm.,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych – Dz. U. 2008 r. Nr 164 poz. 1027, z późn. zm.,
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach – Dz.U. z 2006 r. Nr 234 poz. 1694, z późn. zm.,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie- Dz. U z 2010 r. Nr 125 poz. 842, z późn. zm.,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych- Dz. U. z 2009 r. Nr 157 poz.1240 z późn. zm.,
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych- Dz. U. z 2006 r. Nr 94 poz.651, z późn. zm.,
- inne, stanowiące o problemach społecznych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Bralin wpisuje się w cele strategiczne zawarte w dokumentach wyższego szczebla. Dokumentami o istotnym znaczeniu dla rozwiązania problemów społecznych są:

- Europejski Model Społeczny zawarty w Strategii Lizbońskiej,
- Krajowa Strategia Polityki Społecznej na lata 2007 - 2013,
- Europejski Fundusz Społeczny,
- Strategii Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku:
- Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku

STRATEGIA LIZBOŃSKA – EUROPEJSKI MODEL SPOŁECZNY

Główne cele Europejskiego Modelu Społecznego:

- pełne zatrudnienie,
- spójność społeczna.

Priorytety:

1. Poprawa warunków dla powstawania i funkcjonowania rodzin. Wsparcie rodzin w wychowaniu i edukacji dzieci. Wdrożenie aktywnej polityki społecznej. Kompleksowa rehabilitacja i aktywizacja osób niepełnosprawnych. Budowa systemu wsparcia dla osób w wieku poprodukcyjnym.
2. Aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych. Partnerstwo publiczno-społeczne, jako podstawa rozwoju usług społecznych.

EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY

Przystępując do Unii Europejskiej, Polska została objęta w całości Celem 1 wspólnotowej polityki regionalnej - wspieranie rozwoju i strukturalnego dostosowania regionów słabo rozwiniętych. Cel ten realizowany jest z pomocą Funduszy Strukturalnych oraz z Funduszu Spójności.

Instrumentami wspólnotowej polityki regionalnej są:

- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,

- Europejski Fundusz Społeczny,
- Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej – Sekcja Orientacji.

Obok działań o charakterze prawnym, fiskalnym i instytucjonalnym cele Narodowej Strategii Spójności są realizowane za pomocą Regionalnych Programów Operacyjnych.

CELE I GŁÓWNE OBSZARY WSPARCIA PROGRAMU OPERACYJNEGO – KAPITAŁ LUDZKI

Dążąc do efektywnego rozwoju zasobów ludzkich, Program koncentruje wsparcie na następujących obszarach: zatrudnienie, edukacja, integracja społeczna, rozwój potencjału adaptacyjnego pracowników i przedsiębiorstw, a także zagadnienia związane z budową sprawnej i skutecznej administracji publicznej wszystkich szczebli i wdrażaniem zasady dobrego rządzenia.

Celem głównym Programu jest: wzrost zatrudnienia i świadomości społecznej, a do osiągnięcia tego celu przyczynia się realizacja sześciu celów strategicznych, do których należą:

1. Podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób bezrobotnych i biernych zawodowo.
2. Zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego.
3. Poprawa zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw do zmian zachodzących w gospodarce upowszechnienie edukacji społeczeństwa na każdym etapie kształcenia przy równoczesnym zwiększeniu jakości usług edukacyjnych i ich silniejszym powiązaniu z potrzebami gospodarki opartej na wiedzy.
4. Zwiększenie potencjału administracji publicznej w zakresie opracowywania polityki świadczenia usług wysokiej jakości oraz wzmocnienie mechanizmów partnerstwa.
5. Wzrost spójności terytorialnej.

Program składa się z 10 Priorytetów, realizowanych zarówno na poziomie centralnym jak i regionalnym.

PRIORYTET VII – PROMOCJA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

W ramach Priorytetu VII podejmowane są przede wszystkim działania zmierzające do ułatwienia dostępu do rynku pracy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym oraz rozwijania instytucji ekonomii społecznej, jako skutecznej formy integracji społeczno - zawodowej. Ważnym elementem wsparcia jest eliminowanie różnego rodzaju barier, na jakie napotykają osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Problem ten dotyczy przede wszystkim osób niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych, cudzoziemców, osób opuszczających

placówki opieki zastępczej czy zakłady karne, postrzeganych w sposób stereotypowy przez pracodawców i otoczenie społeczne, jako pracownicy mniej dyspozycyjni oraz mobilni zawodowo. Wobec tych osób zostaną zastosowane instrumenty aktywnej integracji, mające na celu przywrócenie osób wykluczonych na rynek pracy oraz ich integrację ze społeczeństwem, poprzez przywrócenie zdolności do możliwości zatrudnienia i uzyskanie wsparcia dochodowego.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych dla gminy Bralin na lata 2008-2012, stanowi podstawę do opracowania nowego dokumentu na lata 2013 – 2018. Zapisy jej są następujące:

Opracowanie instytucjonalnych, organizacyjnych i finansowych instrumentów umożliwiających wdrażanie programów pozwalających na skuteczne:

- redukcja zjawiska ubóstwa,
- wsparcie rodziny,
- zmniejszenie zjawiska bezrobocia,
- wsparcie osób bezrobotnych,
- wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych,
- przeciwdziałanie uzależnieniom.

1. METODOLOGIA

Poniższa aktualizacja Strategii treścią swoją wpisuje się w powyższe dokumenty.

Część diagnostyczna została stworzona w oparciu o:

- **źródła zastane**, w skład których wchodzi:
 - ⇒ dane statystyczne
 - ⇒ dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bralinie
 - ⇒ dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kępnie
 - ⇒ dane Komendy Powiatowej Policji w Kępnie
 - ⇒ inne

2. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNO - ANALITYCZNA

2.1. CHARAKTERYSTYKA GMINY BRALIN

Gmina Bralin leży na południowym krańcu województwa wielkopolskiego, w powiecie kępińskim. Od północy graniczy z gminą Kobyla Góra, od wschodu z gminami Kępno i Baranów, od południa z gminą Rychtal, a od południowego zachodu z gminą Perzów. Jest to gmina wiejska z siedzibą w Bralinie.

Mapa 1: Mapa powiatu kępińskiego z podziałem na gminy

W skład gminy wchodzi 12 sołectw:

1. Bralin
2. Czermin
3. Działosze
4. Gola
5. Chojećin Wieś
6. Chojećin – Parcele
7. Mnichowice
8. Nosale
9. Nowa Wieś Książęca
10. Tabor Mały
11. Tabor Wielki
12. Weronikopole

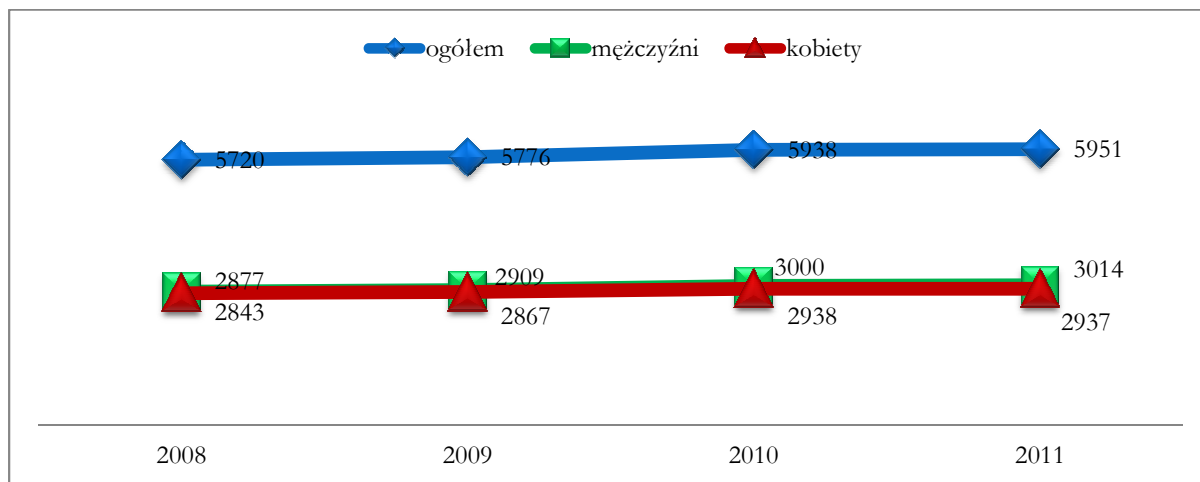
Gmina Bralin leży na obszarze 85,16 km². Część centrala i południowa położona jest na terenie Wysoczyzny Bolesławieckiej wzniesionej na 170 –208 m. n. p. m, obszar północno - zachodni skrawek rozcięty jest licznymi dolinkami Wzgórz Ostrzeszowskich. Przez Bralin przebiega międzynarodowa droga nr 8 relacji Wrocław - Warszawa.

Charakter gminie nadają gospodarstwa rolne oraz zakłady rzemieślnicze. Ponad 76%, czyli 6526 ha ogólnej powierzchni gminy zajmują użytki rolne na glebach V i VI klasy, które zagospodarowane są w zdecydowanej większości przez gospodarstwa indywidualne - 469. Klasa gleby ogranicza możliwość upraw i wymaga intensywnych zabiegów agrotechnicznych. W rejonie Białej Widawy i Szumnej Wody występują duże kompleksy łąk. Na obszarze gminy są dwa zwarte kompleksy leśne o łącznej powierzchni 1455 ha (17,9 %). Jeden usytuowany jest w północno - wschodniej, a drugi w północno - zachodniej części gminy. Przede wszystkim są to lasy sosnowe i sosnowo - brzozone. Przy leśniczówce Bralin znajdują się „Dęby Bralińskie”, których wiek ocenia się na 600-800 lat. Są to dęby szypułowe o obwodzie pnia 410 – 628 cm.

2.2. LUDNOŚĆ

Gminę Bralin zamieszkuje 5951 osoby (stan na 31.12.2011 r.). W latach 2008 -2011 liczba mieszkańców gminy wzrosła o 231 osób, z czego przybyło 137 mężczyzn oraz 94 kobiet.

Wykres 1 Ludność gminy Bralin w latach 2009-2011

Źródło: Opracowanie KB Pretendent na podstawie danych GUS

Struktura ludności względem wieku w latach 2009-2011 została przedstawiona na poniższych wykresach. Jak można zauważyć, najliczniejszą grupą są osoby pomiędzy 15 a 39 rokiem życia oraz powyżej 70 roku życia. Najmniej liczną grupą są osoby w wieku 65-69 lat.

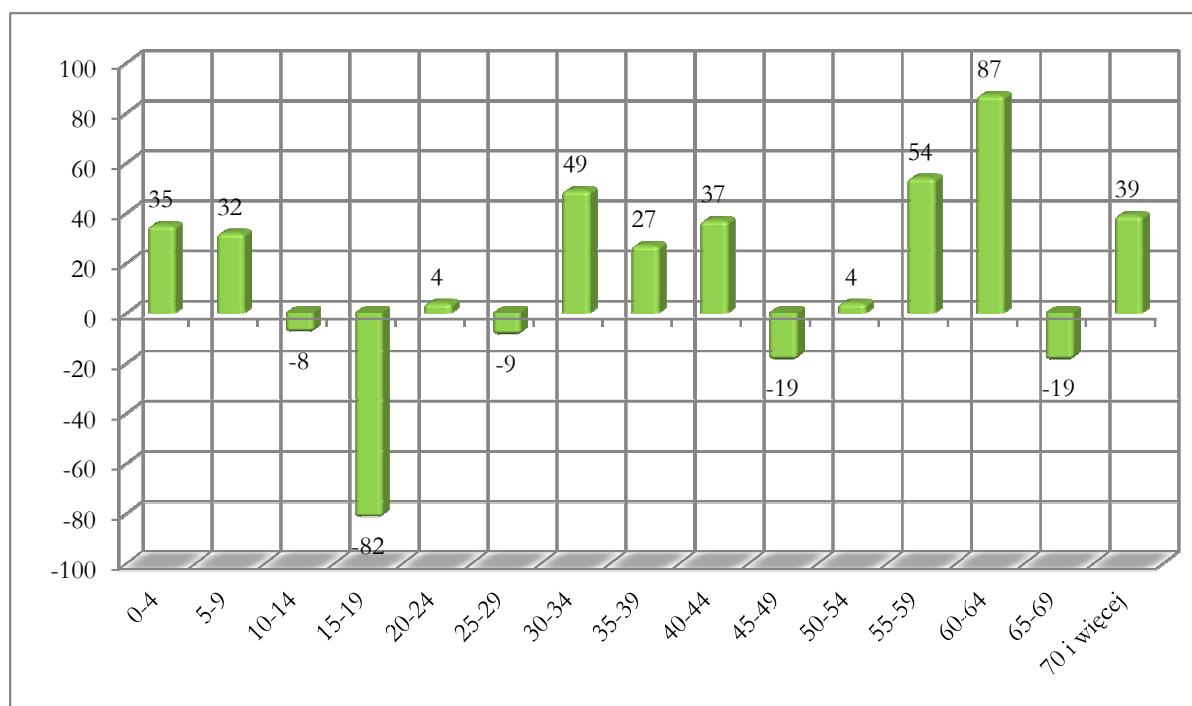
Wykres 2 Liczba ludności względem wieku w latach 2009-2011 (osoby)

Źródło: Opracowanie KB Pretendent na podstawie danych GUS

Struktura wieku na przestrzeni 2008-2011 w ramach poszczególnych grup wiekowych ulegała przeobrażeniom w niektórych grupach wiekowych. Największe różnice wskazujące na zwiększenie się populacji, można zaobserwować w grupach osób pomiędzy 60-64, 55-59 oraz 30-34 rokiem życia gdzie w stosunku do roku 2008 wzrosła odpowiednio o 87, 54 oraz 49 osób. Grupą wiekową, która w największym stopniu zmniejszyła się w stosunku do roku 2008 jest grupa w wieku 15-19 lat o 82 osoby.

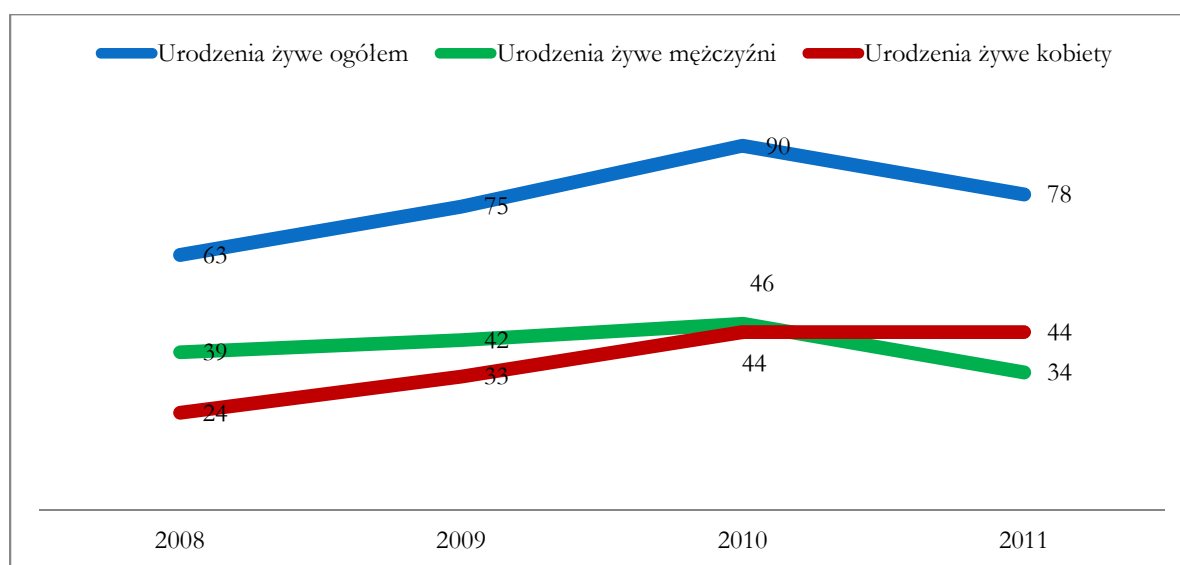
Wykres 3 Struktura ludności względem wieku – zmiany (różnica) pomiędzy 2008 a 2011 rokiem (osoby)

Źródło: Opracowanie KB Pretendent na podstawie danych GUS

Poniższe trzy kolejne wykresy opisują ruch naturalny. Z danych przedstawiających urodzenia żywe, można zaobserwować zmianę struktury względem płci na przestrzeni 2008-2011, gdzie na początku badanego okresu liczba urodzeń dzieci płci męskiej przewyższała liczbę urodzeń dzieci płci żeńskiej o 15 osób, natomiast w 2011 tendencja ta uległa odwróceniu (odnotowano o 10 więcej żywych urodzeń kobiet niż mężczyzn).

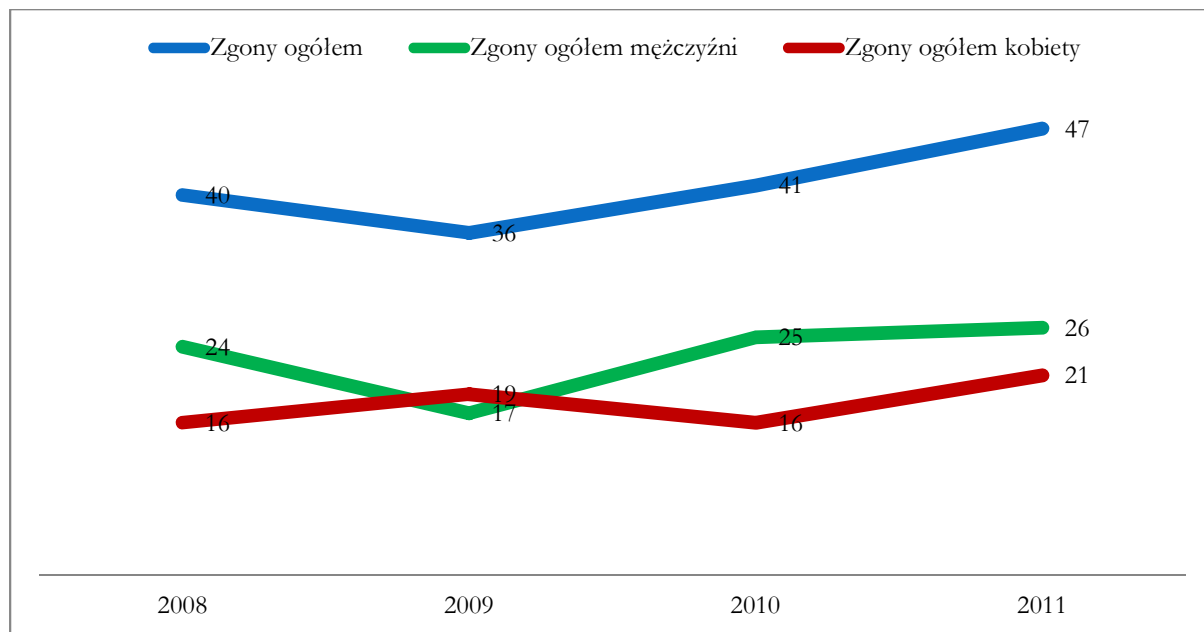
Wykres 4 Ruch naturalny wg płci – urodzenia żywe (osoby)

Źródło: Opracowanie KB Pretendent na podstawie danych GUS

W przypadku danych opisujące zmiany demograficzne pod względem zgonów, na przestrzeni 2008-2011 widać nieznaczny (o 7 osób) wzrost ogólny przypadków odnotowanych zgonów. Struktura względem płci ukazuje, iż wyższa śmiertelność dotyczy mężczyzn niż kobiet, jednakże są to małe różnice wynoszące 9 – 5 osób.

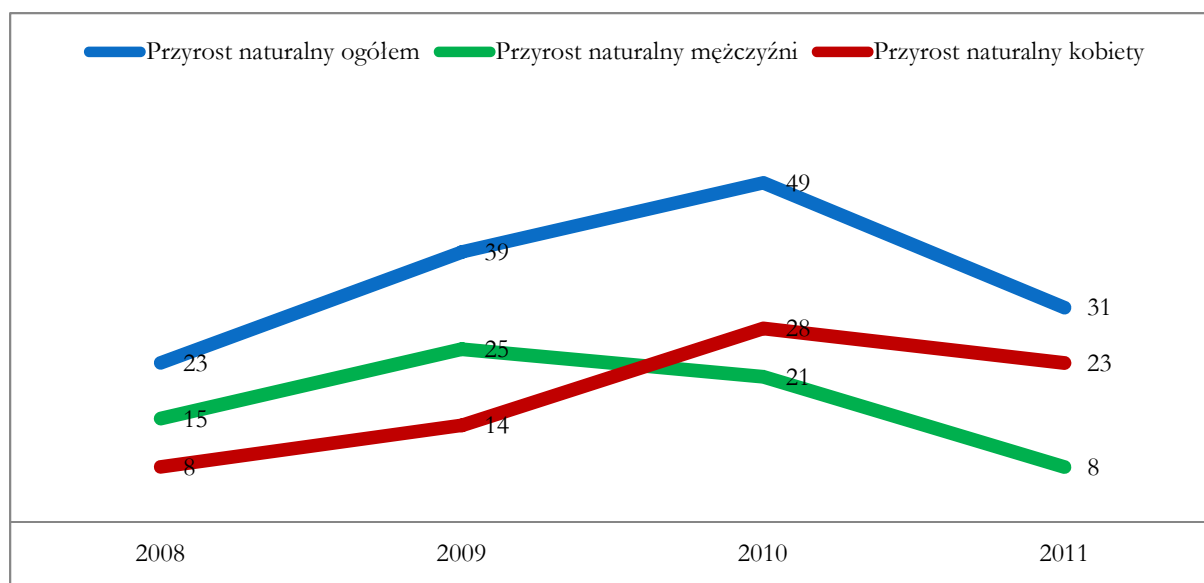
Wykres 5 Ruch naturalny wg płci – zgony (osoby)

Źródło: Opracowanie KB Pretendent na podstawie danych GUS

Na przestrzeni 2008 -2011 roku najbardziej dynamicznym rokiem był 2010, w którym to odnotowano najwyższy przyrost naturalny (49 osób), co jest o 18 osób więcej w stosunku do roku 2011 oraz odpowiednio o 10 i 26 osób więcej w stosunku do roku 2009 i 2008. Przyrost naturalny mężczyzn był wyższy od kobiet w latach 2008-2009, (o 11-7 osób). Po 2010 roku sytuacja odwróciła się, liczba kobiet przewyższyła liczbę mężczyzn (o 7-15 osób).

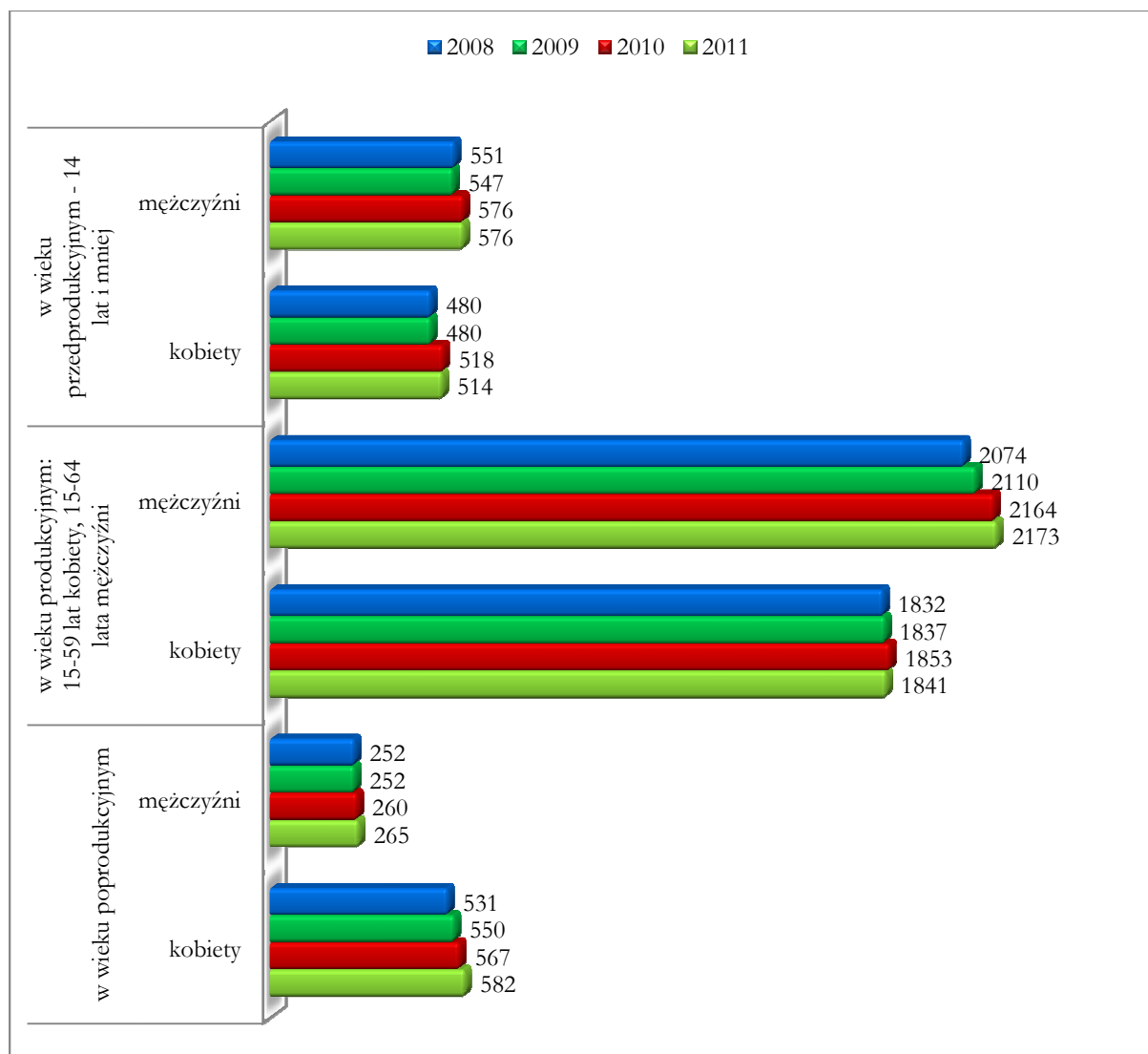
Wykres 6 Ruch naturalny wg płci – przyrost naturalny (osoby)

Źródło: Opracowanie KB Pretendent na podstawie danych GUS

Strukturę ludności gminy Bralin, ukazującą ludność w wieku przedprodukcyjnym tj. w wieku 14 lat i mniej, w wieku produkcyjnym 15-59 lat kobiety, 15-64 lata mężczyźni, oraz w wieku poprodukcyjnym przedstawia poniższy wykres. Najwyższy przyrost (różnicę pomiędzy rokiem 2009 a 2011) można zaobserwować w grupie mężczyzn z wieku produkcyjnego, i wynosi on 99 osób. W wieku poprodukcyjnym można zaobserwować tendencję wskazującą na zwiększanie się liczby kobiet w kolejnych latach.

Wykres 7 Ludność w wieku przedprodukcyjnym (14 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym wg płci(osoby)

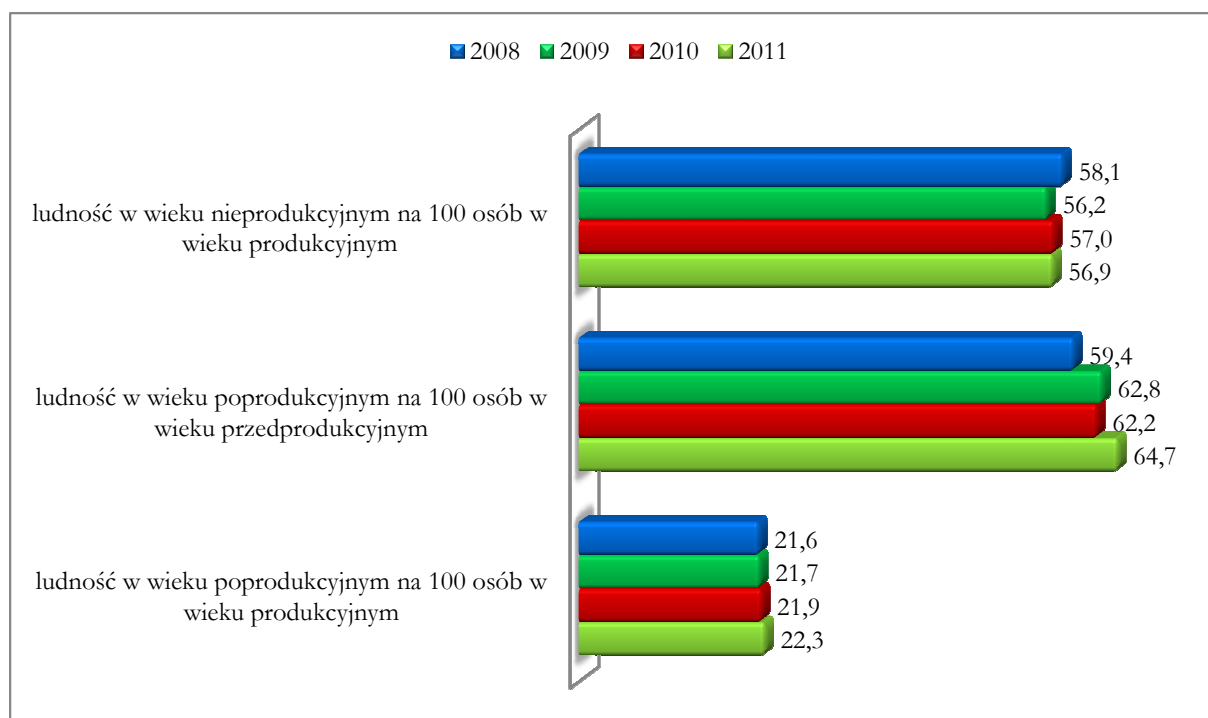

Źródło: Opracowanie KB Pretendent na podstawie danych GUS

Wskaźnik obciążenia demograficznego jest to: „stosunek liczby osób w wieku, gdy są one nieaktywne lub bierne zawodowo, czyli w wieku nieprodukcyjnym (liczba dzieci w wieku 0-14 lat, liczba osób w wieku 60 lub 65 lat i więcej) do liczby osób będących w wieku produkcyjnym (liczba osób w wieku 15 - 59 lub 64 lata).”¹

¹ Źródło: GUS http://www.stat.gov.pl/gus/definicje_PLK_HTML.htm?id=POJ-6132.htm

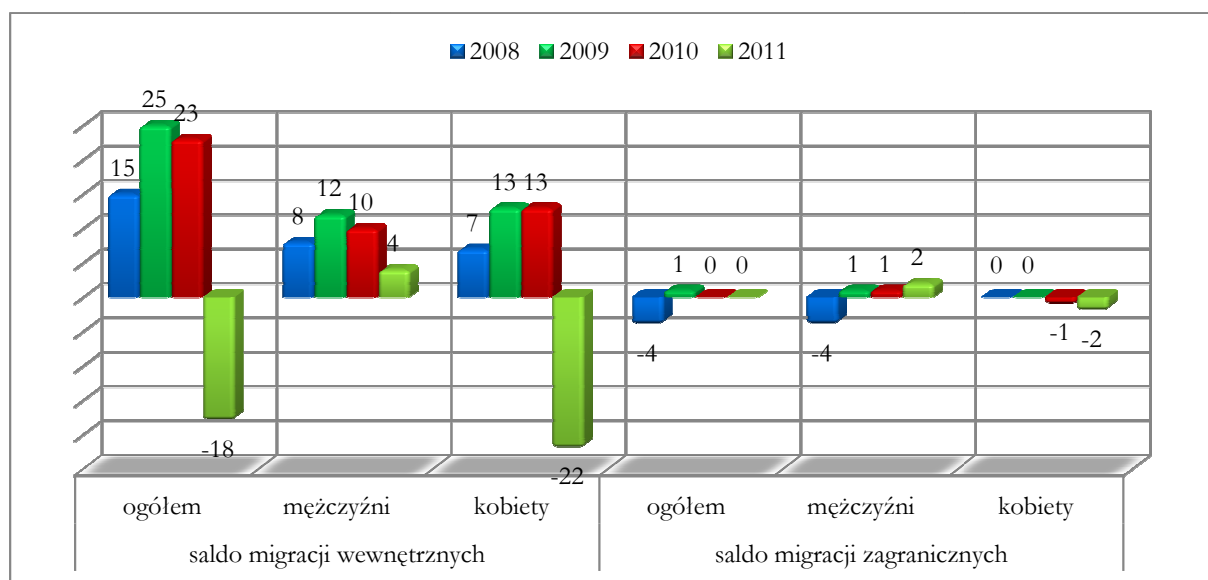
Wykres 8 Wskaźnik obciążenia demograficznego

Źródło: Opracowanie KB Pretendent na podstawie danych GUS

Analizując zjawisko migracji w gminie Bralin widać w latach 2008-2010 napływ ludności – migracja wewnętrzna, natomiast w 2011 – odpływ (zjawisko odpływu dotyczy się tylko kobiet). W przypadku migracji zagranicznych jest to marginalne zjawisko.

Wykres 9 Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych wg płci migrantów

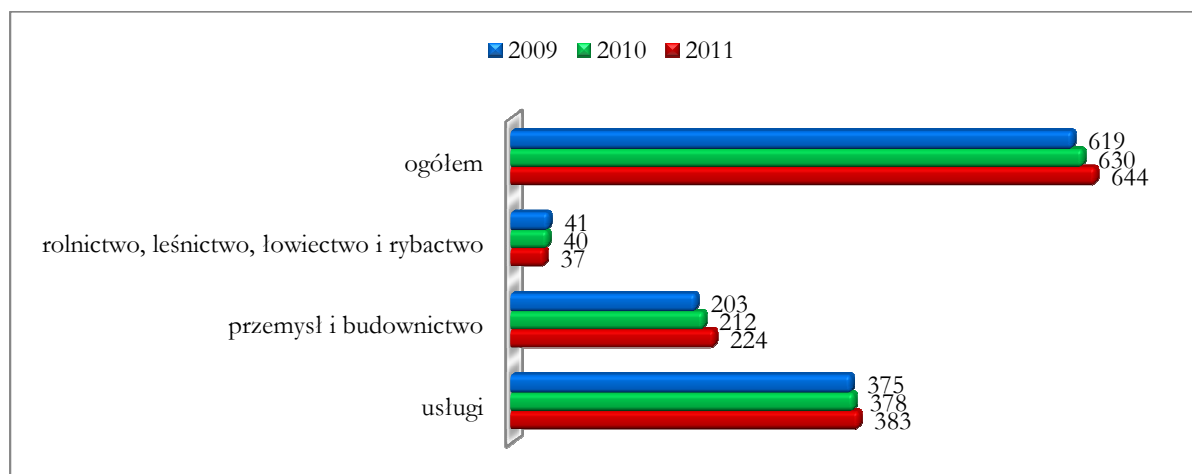

Źródło: Opracowanie KB Pretendent na podstawie danych GUS

2.3. GOSPODARKA

Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminie Bralin z podziałem na sekcje PKD przedstawia poniższy wykres. Jak można zauważyć, największy przyrost podmiotów zarejestrowanych odnotowano w przemyśle i budownictwie – o 21 podmiotów więcej w roku 2011 w stosunku do roku 2009.

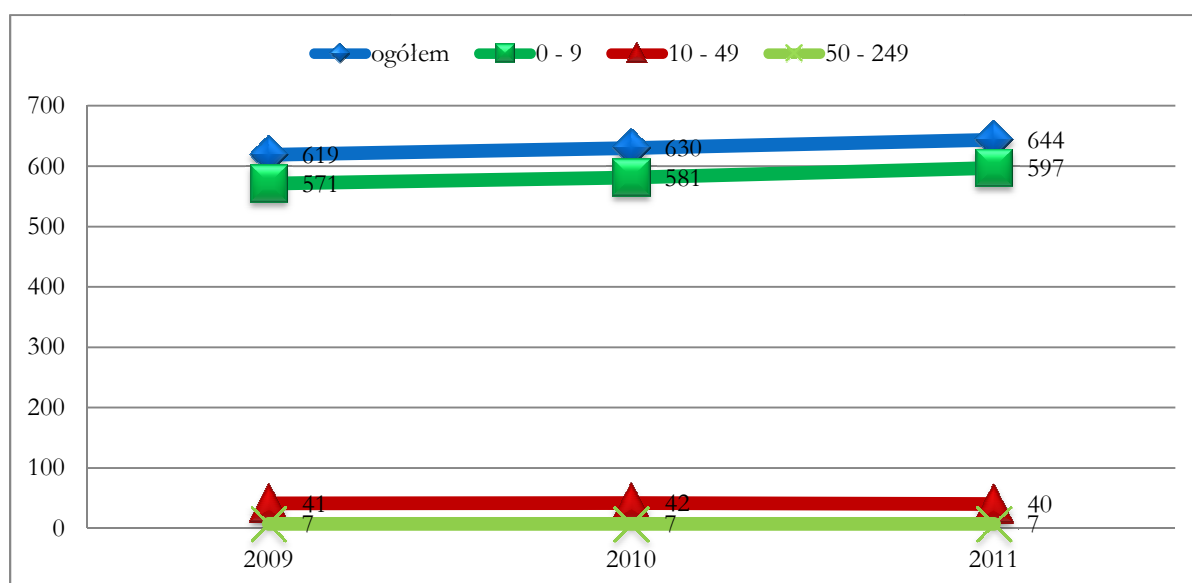
Wykres 10 Podmioty wg PKD 2007 i rodzajów działalności

Źródło: Opracowanie KB Pretendent na podstawie danych GUS

Ze względu na wielkość podmiotów gospodarczych, zmiany dotyczą przede wszystkim liczby podmiotów gospodarczych zatrudniających do 9 osób. Przyrost zarejestrowanych podmiotów w 2011r. w stosunku do roku 2009 wynosi 26.

Wykres 11 Podmioty wg klas wielkości

Źródło: Opracowanie KB Pretendent na podstawie danych GUS

2.4. EDUKACJA

Na terenie gminy Bralin znajduje się 4 placówki oświatowe².

- Przedszkole Kwiaty Polskie w Bralinie
- Szkoła Podstawowa w Bralinie
- Zespół Szkół w Nowej Wsi Książęcej
- Gimnazjum w Bralinie

Liczbę dzieci w latach 2009-2011 uczących się w szkołach na poziomie podstawowym i gimnazjalnym, a także liczbę absolwentów tych szkół przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1 Uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów

Jednostka miary		2009	2010	2011
SZKOLNICTWO PODSTAWOWE				
uczniowie	osoba	376	366	377
absolwenci	osoba	68	61	54
SZKOLNICTWO GIMNAZJALNE				
uczniowie	osoba	188	201	200
absolwenci	osoba	87	59	53

Źródło: Opracowanie KB Pretendent na podstawie danych GUS

Dane na temat edukacji dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w gminie Bralin prezentuje poniższa tabela. W przypadku szkolnictwa na poziomie podstawowym, liczba dzieci niepełnosprawnych w 2008 wynosiła 7 osób w tym 3 dziewczynki, natomiast w roku 2011 było to 2 osoby, chłopcy. Uczniów niepełnosprawnych, uczących się w gimnazjum było 2 osoby i dotyczy to tylko roku 2011.

Tabela 2 Uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej (bez szkół specjalnych)

Jednostka miary		2008	2009	2010	2011
SZKOLNICTWO PODSTAWOWE					
uczniowie w oddziałach specjalnych, integracyjnych, ogólnodostępnych	osoba	7	1	3	2

² Źródło: <http://bralin.bip.net.pl/?c=485>

uczniowie - dziewczęta w oddziałach specjalnych, integracyjnych, ogólnodostępnych	osoba	3	0	1	0
SZKOLNICTWO GIMNAZJALNE					
uczniowie w oddziałach specjalnych, integracyjnych, ogólnodostępnych	osoba	0	0	0	2
uczniowie - dziewczęta w oddziałach specjalnych, integracyjnych, ogólnodostępnych	osoba	0	0	0	1

Źródło: Opracowanie KB Pretendent na podstawie danych GUS

2.5. DZIAŁALNOŚĆ GMINNEGO OSRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W BRALINIE

Dane na temat osób korzystających z pomocy społecznej pochodzą ze sprawozdań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bralinie oraz GUS.

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, świadczenia rodzinne przysługują³:

- 1) obywatelom polskim,
- 2) cudzoziemcom posiadającym obywatelstwo państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- 3) cudzoziemcom przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na osiedlenie się, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 53 ust. 1 pkt. 13 ustawy z dnia 13 czerwca 2003r. o cudzoziemcach (Dz. U. Nr 128, poz. 1175, z późn. zm.), zgody na pobyt tolerowany lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy, jeżeli zamieszkują łącznie z członkami rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

Świadczenia rodzinne przysługują osobom, o których mowa w ust. 2, jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres co najmniej 1 roku przed złożeniem wniosku oraz przez okres zasiłkowy, w którym otrzymują świadczenia rodzinne.

³Źródło: <http://bralin.bip.net.pl/?c=384>

⁴ art. 9 ust. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.)

Kryteria dochodowe podlegają weryfikacji co 3 lata, z uwzględnieniem wyniku badań progu interwencji socjalnej. Od 1 października 2012 r. Kryteria dochodowe wynoszą:⁴

- dla osoby samotnie gospodarującej:
 - 477,00 zł (kwota obowiązująca do dnia 30.09.2012 r.),
 - 542,00 zł (kwota obowiązująca od 01.10.2012 r.).
- dla osoby w rodzinie:
 - 351,00 zł (kwota obowiązująca do dnia 30.09.2012 r.),
 - 456,00 zł (kwota obowiązująca od 01.10.2012 r.).

Poza spełnieniem kryterium dochodowego konieczne jest wystąpienie co najmniej jednej z wymienionych poniżej dysfunkcji:

- ubóstwo
- sieroctwo
- bezdomność
- bezrobocie
- niepełnosprawność
- długotrwała lub ciężka choroba
- przemoc w rodzinie
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
- potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietność
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych
- brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze
- trudność w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy
- trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego
- alkoholizm lub narkomania
- zdarzenie losowe lub sytuacja kryzysowa
- klęska żywiołowa lub ekologiczna

⁴ art. 9 ust. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U.z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.

Według danych GUS w latach 2008 – 2012 ze środowiskowej pomocy społecznej skorzystało średnio 6,2% osób (udział osób korzystających w ludności ogółem).

- ze względu na liczbę gospodarstw, średnia korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w latach 2008-2011 wynosi 99,5 gospodarstw, z czego najwięcej w 2009 roku (106);
- ze względu na liczbę osób, średnia korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w latach 2008-2011 wynosi 365 osób, z czego najwięcej w 2009 roku – 384 co jest o 43 osoby więcej niż w 2011.

Tabela 3 Świadczenia pomocy społecznej

	Jednostka miary	2008	2009	2010	2011
Korzystający ze środowiskowej pomocy społecznej					
gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej	gosp.dom.	98	106	101	93
osoby w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	osoba	380	384	355	341
udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	%	6,7	6,7	6,0	5,7

Źródło: Opracowanie KB Pretendent na podstawie danych GUS

W przypadku analizy korzystających ze świadczeń rodzinnych można zaobserwować, że średnio w latach 2008-2011 korzystało 432 rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci, z czego najwięcej w 2008 roku tj. 475 rodzin, w 2011 roku było to o 81 rodzin mniej. Średnia liczba dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny wynosiła 863 osoby, z czego najwięcej również w 2008 roku, tj. 956 osób, gdy najmniej było w 2011 roku 799 (czyli o 157 osób). Średnia z opisywanego czasookresu wskazująca na udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku wynosi 56%.

Tabela 4 Świadczenia rodzinne

	Jednostka miary	2008	2009	2010	2011
Korzystający ze świadczeń rodzinnych					
rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	rodzina	475	436	422	394
dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny - ogółem	osoba	956	862	834	799
dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	osoba	876	780	752	732
udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku	%	65,7	59,6	56,5	55,9

Źródło: Opracowanie KB Pretendent na podstawie danych GUS

W poniższej tabeli znajdują się dane na temat kwot świadczeń rodzinnych wypłaconych w latach 2008-2011 przez GOPS w gminie Bralin. Średnia kwota wypłaconych świadczeń rodzinnych w tym okresie wyniosła 1751 tysięcy złotych, kwota wypłaconych zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami wyniosła 1347 tysięcy złotych, natomiast kwota wypłaconych zasiłków pielęgnacyjnych wyniosła 230 tysięcy złotych.

Tabela 5 Kwoty świadczeń rodzinnych

	Jednostka miary	2008	2009	2010	2011
Kwoty świadczeń rodzinnych wypłaconych w roku - ogółem					
kwota świadczeń rodzinnych	tys. zł	1595	1607	1891	1912
kwota zasiłków rodzinnych (wraz z dodatkami)	tys. zł	1316	1271	1434	1365
kwota zasiłków pielęgnacyjnych	tys. zł	178	216	247	277

Źródło: Opracowanie KB Pretendent na podstawie danych GUS

W ramach działań własnych, realizowanych przez GOPS, finansowanych z budżetu gminy, zostały udzielone w roku 2008, następujące rodzaje pomocy rodzinom potrzebującym⁵:

⁵ Źródło: Sprawozdanie roczne z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bralinie za rok 2008

- zasiłki okresowe **22 rodziny**, - kwota wypłaconych świadczeń - 1190,00 zł
- zasiłki celowe i pomoc w naturze; **50 rodzin**, - kwota wypłaconych świadczeń – 20777,00 zł
 - w tym zasiłki celowe w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” **14 rodziny**, - kwota wypłaconych świadczeń - 5967,00 zł
- posilek, dzieci w szkołach podstawowych i gimnazjach oraz w pozostałych placówkach edukacyjnych i wychowawczych w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” **86 rodzin**, - kwota wypłaconych świadczeń - 36533,00 zł
- usługi opiekuńcze, **1 rodzina**, - kwota wypłaconych świadczeń - 835,00 zł
- osoby umieszczone w Domu Pomocy Społecznej **3 rodziny**, - kwota wypłaconych świadczeń - 20095,91 zł

Zasiłki celowe obejmowały głównie zakup żywności, odzieży, pokrycie kosztów zakupu leków a także zdarzeń losowych.

Z działań realizowanych przez GOPS a finansowanych przez państwo, pomoc otrzymało 201 rodzin w formie:

- zasiłków okresowych, **22 rodziny**, - kwota wypłaconych świadczeń - 24200,00 zł
- zasiłków stałych, **7 rodzin**, - kwota wypłaconych świadczeń - 26356,00 zł
- zasiłków celowych z powodu suszy, **166 rodzin**, - kwota wypłaconych świadczeń - 161476,40 zł
- opłacenia składki na ubezpieczenie zdrowotne **6 rodzin**, - kwota wypłaconych świadczeń - 2343,00 zł

W ramach działań realizowanych przez GOPS w latach 2009-2010 udzielono następujące rodzaje pomocy rodzinom potrzebującym, które przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6 Formy pomocy realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej (2009-2010)

Forma pomocy	2009		2010	
	Liczba rodzin	Kwota wypłaconych świadczeń	Liczba rodzin	Kwota wypłaconych świadczeń
Zasiłki stałe	8	30 536,00	12	41 223,00
Zasiłki okresowe	18	22 133,00	18	15 082,00

Zasiłki celowe (zakup żywności, pokrycie kosztów zakupu leków i leczenia) oraz zasiłki celowe na zakup żywności w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	58	22 702,00	74	35 641,00
Pokrycie kosztów wyżywienia w szkołach, przedszkolach i placówkach opiekuńczo – wychowawczych	64	41 521,00	52	33 229,00
Usługi opiekuńcze	1	2 169,00	1	1 726,00
Dofinansowanie kosztów pobytu mieszkańców Gminy w Domu Pomocy Społecznej	2	37 466,00	2	53 897,00
Opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne	7	2 790,00	12	3 706,00

Źródło: Opracowanie KB Pretendent na podstawie danych GOPS

W ramach działań realizowanych przez GOPS w roku 2011, finansowanych zostały udzielone, następujące rodzaje pomocy rodzinom potrzebującym⁶:

- zasiłki stałe: **12 osób**, dla których wypłacono 134 świadczenia na kwotę 42095,19 zł.
- Opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne z rozróżnieniem na:
 - Pobierający zasiłki stałe: **9 osób** - kwota wypłaconych świadczeń 3493,67 zł
 - Pobierający świadczenia pielęgnacyjne: **4 osoby** - kwota wypłaconych świadczeń 1375,92 zł.
- Zasiłek okresowy: **11 rodzin**, którym wypłacono 48 świadczeń na kwotę 12045,60 zł.
- Zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy: 47 rodzin - kwota wypłaconych świadczeń 20256,00 zł (w tym zasiłki celowe dla beneficjentek projektu)
- Opłaty za DPS: **3 osoby** - kwota wypłaconych świadczeń 61294,39 zł
- „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – na realizację programu przeznaczono kwotę 44016,10 zł, z czego 26214,00 zł to dotacja z budżetu wojewody, natomiast 17802,10 zł. pochodziło z budżetu gminy. GOPS opłacił dożywianie w szkołach i przedszkolach dla dzieci na kwotę 41266,10 zł oraz objął pomocą w formie zasiłków celowych na żywność **11 rodzin**, którym wypłacił świadczenia na kwotę 2750,00 zł.

W 2011 roku pracownicy socjalni prowadzili prace socjalną z **96 środowiskami**.

Zgodnie z ustawą z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych, dodatek mieszkaniowy przysługuje:⁷

⁶ Źródło: Sprawozdanie roczne z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bralinie za rok 2011

- najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych,
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego,
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach, stanowiących ich własność, i właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych,
- innym osobom, mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki, związane z jego zajmowaniem,
- osobom, zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo socjalny.

Dodatki mieszkaniowe wypłacane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Bralinie w latach 2008- 2010 przedstawia poniższa tabela:

Tabela 7 Realizacja zadań z zakresu dodatków mieszkaniowych (2008-2010)

Rok	Kwota (zł)
2008	7 705,00
2009	12 745,26
2010	13 690,22
2011	12 045,54

Źródło: Opracowanie KB Pretendent na podstawie danych GOPS

Informacje na temat przyznanych w latach 2008-2010 świadczeń dla rodzin przedstawia poniższa tabela. W roku 2011 przyznano zasiłki rodzinne dla 360 rodzin (9591 wypłaconych świadczeń). Dodatek z tytułu urodzenia dziecka otrzymało 49 rodzin, dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka 7 rodzin, dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego 24 rodziny (392 wypłaconych świadczeń), dodatek z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej 111 rodzin (1761 wypłaconych świadczeń), zasiłki pielęgnacyjne 151 rodzin (1813 wypłaconych świadczeń), świadczenia pielęgnacyjne 27 rodzin.

⁷ Źródło: Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. nr 71 poz.734 z późniejszymi zmianami ogłoszonymi w Dz.U z 2002r. Nr 216,poz 1826, z 2003r. Nr 203, poz. 1966, z 2004r. Nr 240, poz. 2406, z 2006r. Nr 64, poz. 447, Nr 84, poz. 587, Nr 208, poz.1535, Nr 35, poz.219 z 2007 roku),

Tabela 8 Świadczenia przyznane w zakresie realizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych

	2008	2009	2010
Liczba złożonych wniosków w sprawie świadczeń rodzinnych	734	488	673
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	667	455	619
Liczba wydanych decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych	734	488	673
Liczba rodzin, którym wypłacono zasiłki rodzinne	577	455	619
Liczba wypłaconych zasiłków rodzinnych	11 476	10 343	10 005
Liczba wypłaconych dodatków do zasiłków	5 749	5 314	5 027

Źródło: Opracowanie KB Pretendent na podstawie danych GOPS

Prawo do świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego (FA) przysługuje, jeżeli przeciętny miesięczny dochód netto na osobę w rodzinie w roku poprzedzającym okres świadczeniowy nie przekracza 725 zł. Osobą uprawnioną do świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest **dziecko**, które ma zasądzone od rodzica alimenty (mogą to być również alimenty na podstawie ugody zawartej przed sądem), jeżeli egzekucja alimentów jest bezskuteczna. Świadczenia z FA przysługują na dziecko do ukończenia przez nie 18 lat. Na dziecko starsze świadczenia przysługują do ukończenia 25 lat pod warunkiem, że uczy się w ono szkole lub szkole wyższej. Na dziecko posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, którego rodzic nie płaci zasądzonych alimentów, świadczenia przysługują bez względu na wiek dziecka. Realizacja zadań z zakresu funduszu alimentacyjnego w gminie Bralin w latach 2008-2011 przedstawia poniższa tabela. Można zauważyć, że z roku na rok rośnie liczba złożonych wniosków o świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego. Różnica pomiędzy 2011 a 2008 rokiem wynosi 9 wniosków.

Tabela 9 Realizacja zadań z zakresu funduszu alimentacyjnego

	2008	2009	2010	2011
Liczba złożonych wniosków o świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego	13	17	19	22
Liczba wydanych decyzji administracyjnych	13	17	19	22
Liczba uprawnionych do w/w świadczeń	21	26	28	27

Źródło: Opracowanie KB Pretendent na podstawie danych GOPS

3. PROBLEMY SPOŁECZNE W GMINIE BRALIN

3.1. POWODY UDZIELANIA POMOCY

W latach 2008- 2011 w gminie Bralin wśród wielu przyczyn kwalifikujących do uzyskania pomocy udzielanej pomocy przez GOPS w ramach świadczeń społecznych odnotowano następujące przyczyny związane z problematyką społeczną:

- ubóstwo
- potrzeba ochrony macierzyństwa:
 - w tym wielodzietność
- bezrobocie
- niepełnosprawność
- długotrwała lub ciężka choroba
- bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenie gospodarstwa domowego w tym rodziny:
 - niepełne
 - w tym rodziny wielodzietne
- alkoholizm
- przemoc w rodzinie
- bezdomność

Na przestrzeni 2008-2011 lat wzrosła liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia (o 25 osób), długotrwałej, ciężkiej choroby (o 7 osób) oraz bezdomności (o 5 osób). Zmniejszyła się natomiast liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa (o 122 osoby), rodzin niepełnych (o 47 osób), bezradność w sprawach opiekuńczych (o 35 osób), rodzin wielodzietnych (o 25 osób), alkoholizmu (o 25 osób) i niepełnosprawności (o 13 osób).

Tabela 10 Przyczyny kwalifikujące do pomocy udzielanej przez GOPS w ramach świadczeń społecznych

Przyczyny kwalifikujące do pomocy udzielanej przez GOPS w ramach świadczeń społecznych	2008		2009		2010		2011	
	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób
ubóstwo	79	340	83	325	72	274	60	218
potrzeba ochrony macierzyństwa:	25	152	28	167	21	126	26	149
• w tym wielodzietność	22	142	24	154	19	117	24	141
bezrobocie	16	48	23	72	24	78	21	73
niepełnosprawność	29	114	34	119	39	128	32	101
długotrwała lub ciężka choroba	36	116	35	104	36	110	37	123
bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenie gospodarstwa domowego:	40	203	39	182	41	193	34	168
• w tym rodziny niepełne	19	71	18	54	16	54	8	24
• w tym rodziny wielodzietne	24	153	21	134	22	132	21	128
alkoholizm	11	45	11	41	9	30	7	20
przemoc w rodzinie	1	4	1	4	2	7	1	3
bezdomność	1	1	1	1	2	2	2	6

Źródło: Opracowanie KB Pretendent na podstawie danych GOPS

3.2. UBÓSTWO

Ubóstwo jest to sytuacja, w której jednostka (osoba, rodzina, gospodarstwo domowe) nie dysponuje wystarczającymi środkami (zarówno środkami pieniężnymi w postaci dochodów bieżących i dochodów z poprzednich okresów jak i w formie nagromadzonych zasobów materialnych) pozwalającymi na zaspokojenie jej podstawowych potrzeb. Potrzebami podstawowymi, poza wyżywieniem, są tak, że: ubranie, mieszkanie, ochrona zdrowia, wykształcenie.

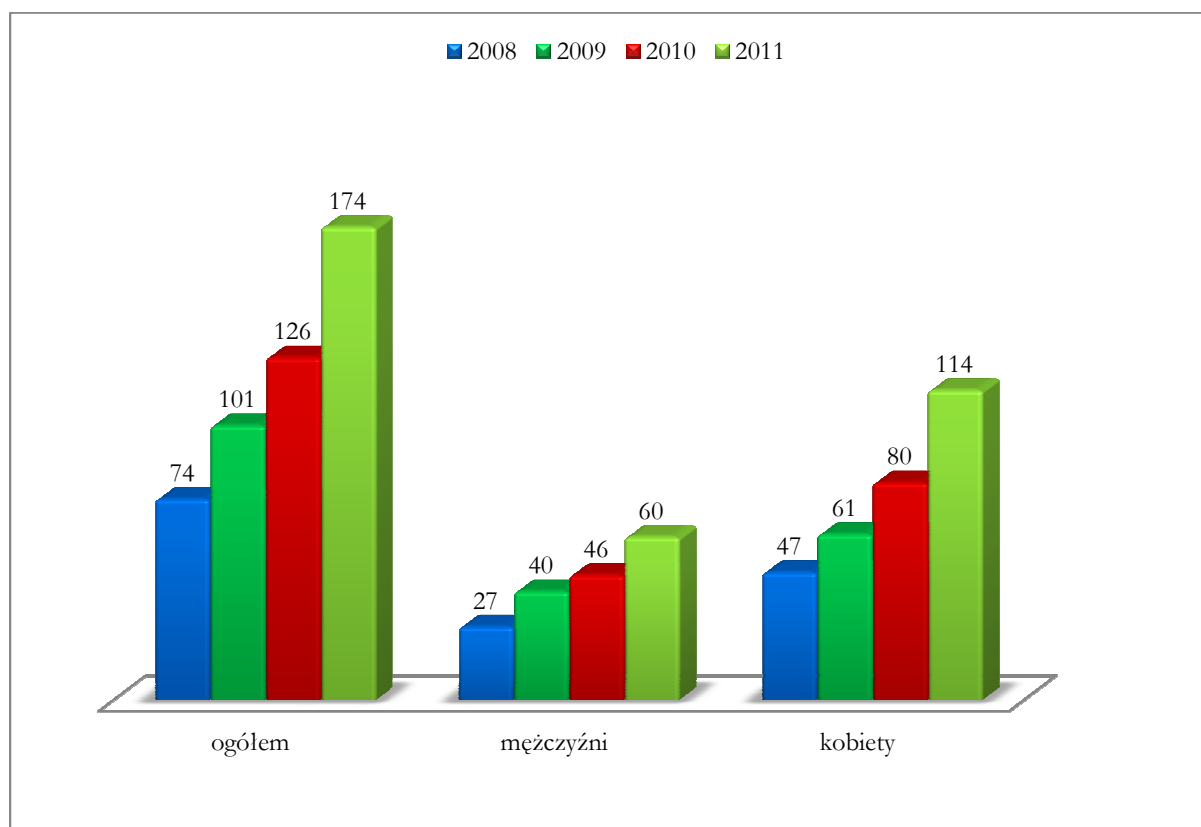
Ubóstwo staje się zjawiskiem coraz bardziej powszechnym i coraz bardziej widocznym i niebezpiecznym. Jest to obecnie jeden z poważniejszych powodów przyznawania pomocy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Zjawisko to jest niebezpieczne, z uwagi na wielość konsekwencji m.in. trwałe urazy psychiczne i długotrwałe skutki społeczno-ekonomiczne, np.: zmniejszenie popytu na towary, chłonności rynku i zahamowania rozwoju gospodarczego, utrudnienie lub uniemożliwienie korzystania z szans zdobycia wykształcenia i zachowania

dobrego stanu zdrowia, wzrost przestępczości (przestępstwa przeciw mieniu) i patologii społecznych (narkomania, bezdomność). Jednym z najważniejszych skutków ubóstwa jest fakt jego samodzielnej reprodukcji polegającej na tym, że ubodzy rodzą dzieci skazane na pozostawanie w tej sferze.

3.3. BEZROBOCIE

Liczba bezrobotnych zamieszkujących gminę Bralin, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kępnie na przestrzeni 2008-2011 systematycznie rosła. W roku 2009 było to 74 osoby, w 2009 - 101 osób, w 2010 o 25 osób więcej (126) a w 2011 już 174 osoby. W przypadku mężczyzn różnica między 2009 a 2012 rokiem wynosi 33 osoby natomiast w przypadku kobiet, ta różnica wynosi 67 osób.

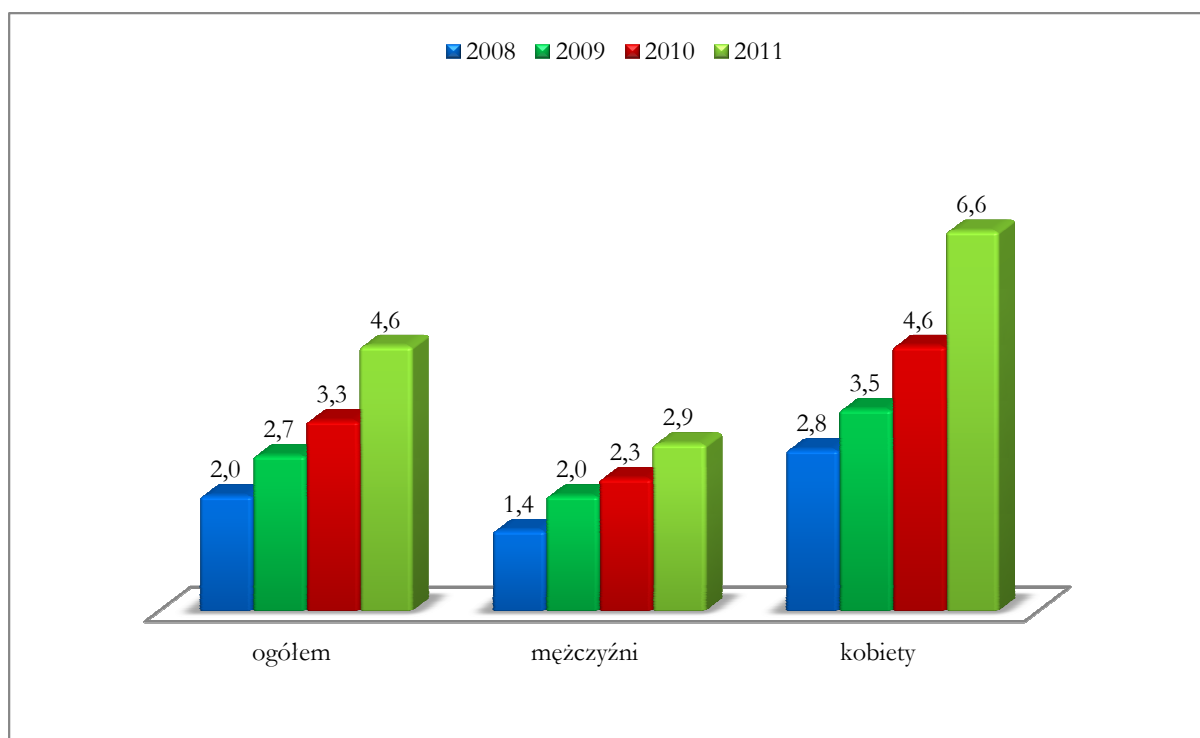
Wykres 12 Bezrobotni zarejestrowani wg płci

Źródło: Opracowanie KB Pretendent na podstawie danych GUS

Analizując udział bezrobotnych zarejestrowanych przy uwzględnieniu liczby ludności w wieku produkcyjnym zauważyć można systematyczny wzrost na przestrzeni 2008-2011r. i wynosi on 2,6% (różnica między 2011 a 2008 rokiem). W przypadku mężczyzn przyrost ten wyniósł 1,5% natomiast w przypadku kobiet na przestrzeni wspomnianych 4 lat był nieco wyższy i wyniósł 3,8%

Wykres 13 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (%)

Źródło: Opracowanie KB Pretendent na podstawie danych GUS

Wśród ogółu bezrobotnych istnieją pewne grupy, które zasługują na szczególną uwagę i wymagają specjalnego wsparcia na rynku pracy. Nazywane są one grupami ryzyka. Powiatowy Urząd Pracy w Kępnie na swoim obszarze działania wymienia następujące grupy ryzyka:

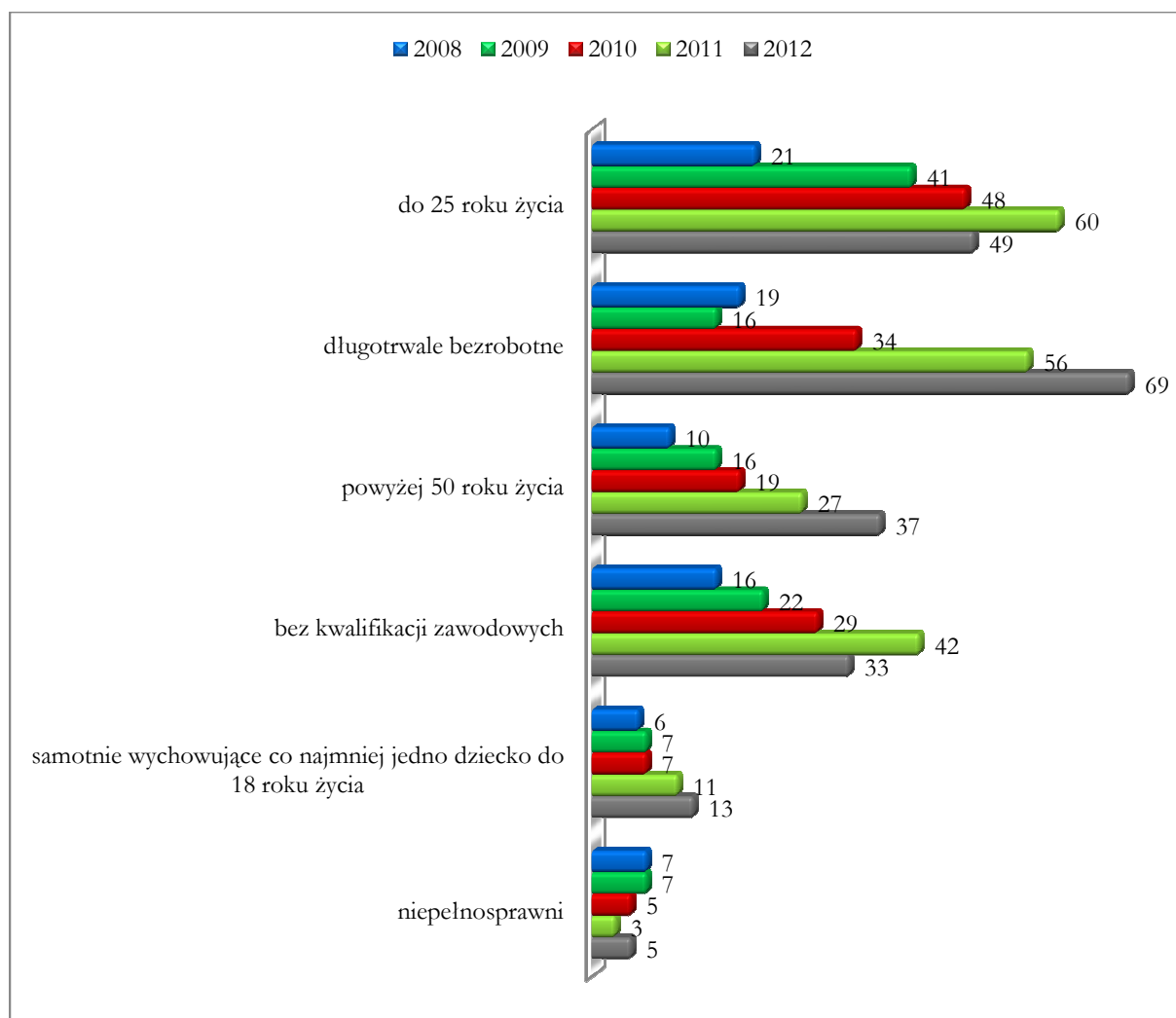
- do 25 roku życia
- długotrwale bezrobotne
- powyżej 50 roku życia
- bez kwalifikacji zawodowych
- samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia
- niepełnosprawni

Liczbę osób bezrobotnych z gminy Bralin według grup ryzyka, które były w latach 2008-2012 zarejestrowane w PUP w Kępnie, przedstawia poniższy wykres.

Wielkość grupy ryzyka „do 25 roku życia” na przestrzeni tych lat zamieniała się następująco: w 2008 r. było 21 osób, w następnym roku wzrosła o 20 osób, w stosunku do roku poprzedniego, w kolejnych dwóch latach o 7 i o 12 osób. W 2012 roku zmniejszyła się i wynosiła 49 bezrobotnych. Większą dynamiką wzrostu charakteryzowała się grupa długotrwale pozostających bez pracy, których liczebność rosła z roku na rok, i tak w przypadku 2008 r. było

to 19 osób, gdy w 2012 wzrosła ona o 50 osób (czyli do 69 długotrwale bezrobotnych). Podobnie, tendencje wzrostowa wskazuje grupa „powyżej 50 roku życia”. Od roku 2008 (10 osób) sukcesywnie rosła i w 2012 roku osiągnęła liczbę 37 bezrobotnych. Grupa ryzyka „bez kwalifikacji zawodowych” w latach 2008-2011 zwiększyła się z 16 osób do 42, natomiast w 2012 roku zmalała o 9 osób. Zwiększyła się również liczba bezrobotnych (z 6 w 2008 r. do 13 w 2012r.), samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia. W przypadku osób niepełnosprawnych, liczba bezrobotnych w 2012 zmniejszyła się w stosunku do roku 2008 o 2 osoby.

Wykres 14 Osoby bezrobotne według grup ryzyka 2008 - 2012r.

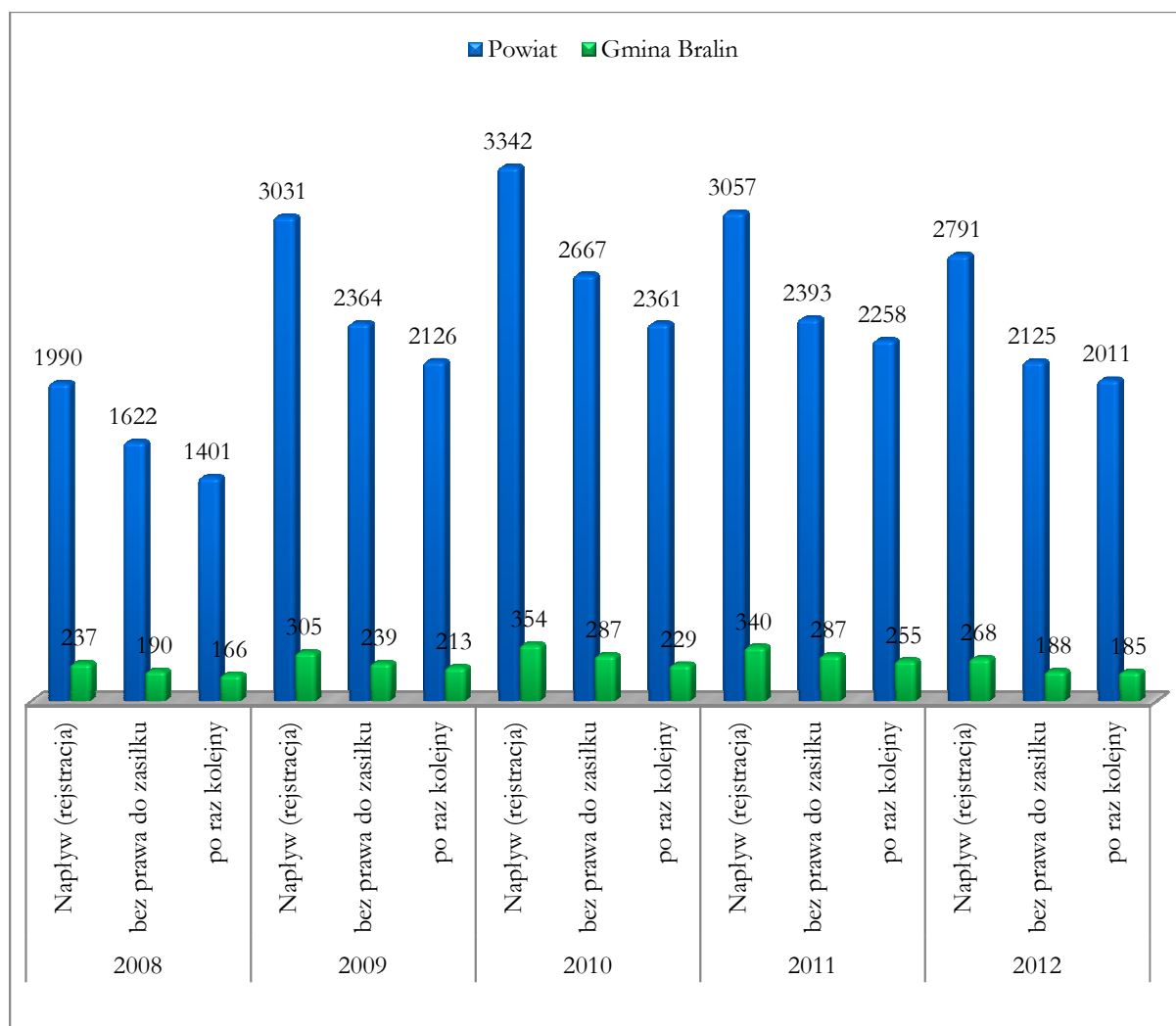

Źródło: Opracowanie KB Pretendent na podstawie danych PUP Kępno.

Kolejne dwa poniższe wykresy przedstawiają ruch bezrobotnych z gminy Bralin w porównaniu do danych dotyczących powiatu kępińskiego. W przypadku analizy napływów, które przedstawiają liczbę rejestrujących się osób w PUP na przestrzeni 2008r.-2012r., można

zauważyć ogólny wzrost przypadków odnotowanych rejestracji w tym okresie (o 31 przypadków) z czego do roku 2010 był to wzrost (o 117 przypadków w stosunku do roku 2008), a następnie niewielką tendencję spadkową (o 86 przypadków w stosunku do roku 2010). Tendencja ta ma odzwierciedlenie w ruchu napływowym bezrobotnych w całym powiecie. Liczba bezrobotnych w gminie Bralin bez prawa do zasiłku, na przestrzeni analizowanych lat, waha się w przedziale pomiędzy 188 a 287 osób, natomiast rejestrujących się po raz kolejny pomiędzy 166 a 255 osób.

Wykres 15 Ruch bezrobotnych - napływ w latach 2008-2012

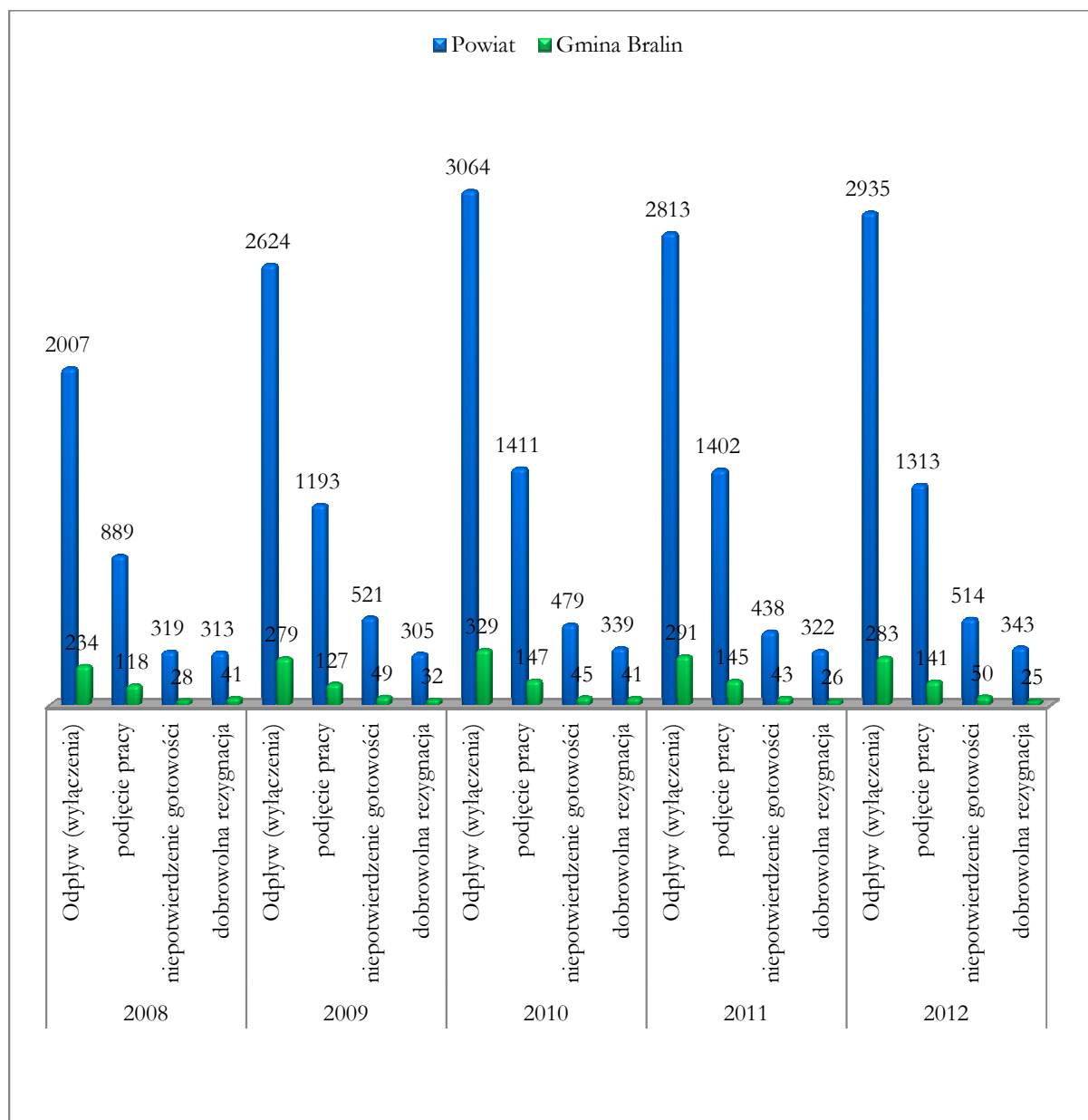
Źródło: Opracowanie KB Pretendent na podstawie danych PUP Kępno.

Zmiany związane z odpływem osób z PUP zostały ujęte na poniższym wykresie. Wyniki obrazujące gminę Bralin odzwierciedlają tendencje zachodzące w regionie. Różnica pomiędzy 2012r. a 2008r. wynosi 49 osób, co świadczy, iż wraz z upływem czasu więcej osób „wypisało się” z PUP. Przyczyny odpływu wynikają przede wszystkim z:

- podjęcia pracy (118 osób w 2008 r., i o 23 osób więcej w 2012r.),

- niepotwierdzenia gotowości podjęcia pracy (28 osób w 2008 r. gdy w 2012r. było to już 50 osób)
- dobrowolnej rezygnacji (41 osób w 2008 r., i o 16 osób mniej w 2012r.)

Wykres 16 Ruch bezrobotnych - odpływ w latach 2008-2012

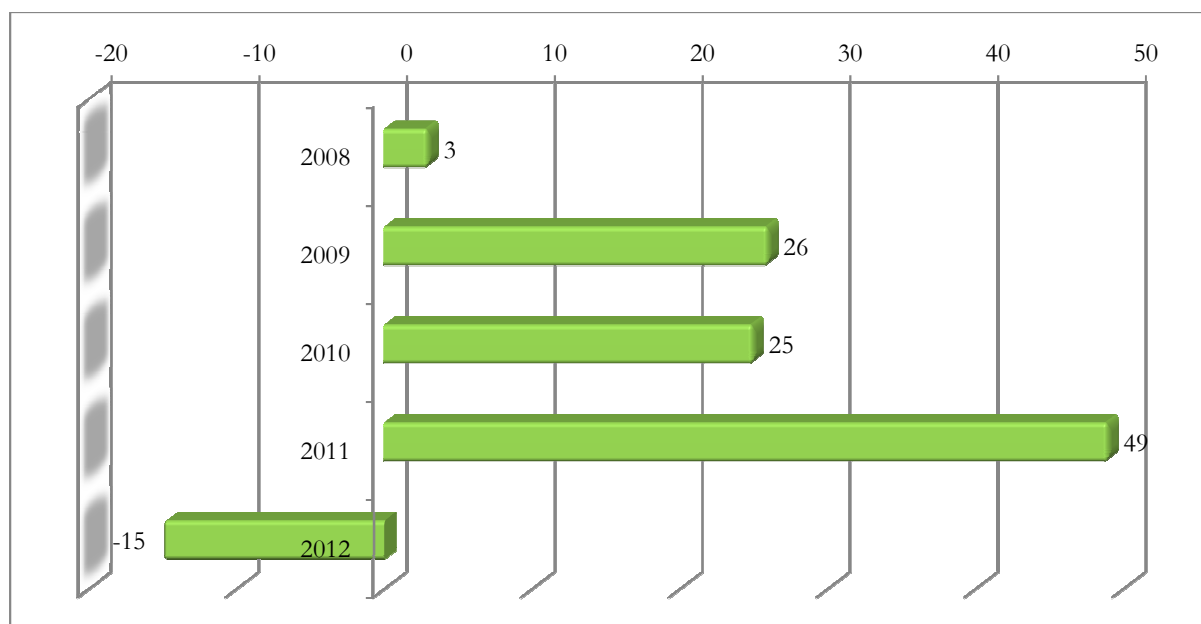

Źródło: Opracowanie KB Pretendent na podstawie danych PUP Kępno.

Różnica pomiędzy napływem osób gminy Bralin (rejestrujących się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kępnie) a odpływem (rezygnujących z usług PUP w Kępnie) została

zaprezentowana na poniższym wykresie. Dane wskazują, że od 2008 do 2011 roku liczba osób napływających przewyższała liczbę osób odpływających. Sytuacja ta odwróciła się w 2012 roku.

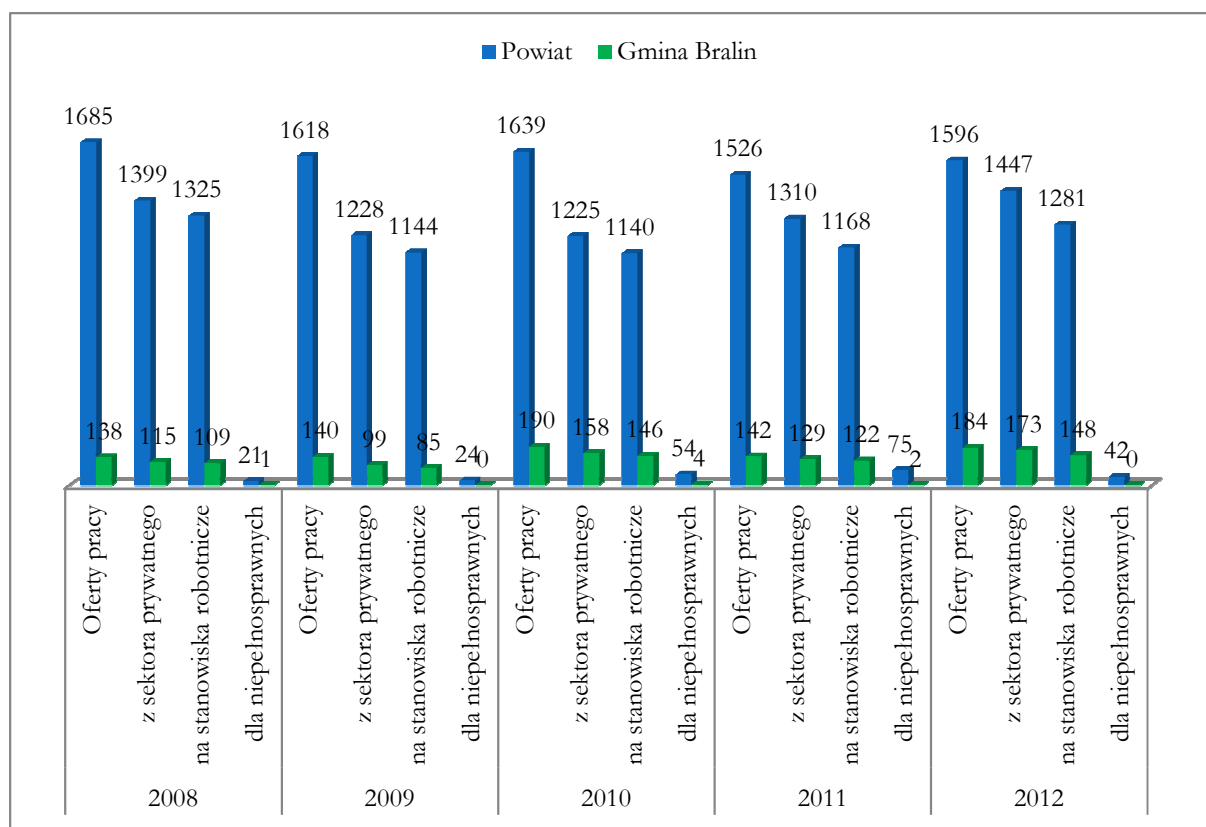
Wykres 17 Różnica pomiędzy napływem osób do PUP a odpływem w latach 2008-2012

Źródło: Opracowanie KB Pretendent na podstawie danych PUP Kępno.

Z danych udostępnionych przez PUP w Kępnie wynika, że w 2008 roku w urzędzie zarejestrowano 1685 ofert pracy, z czego 138 ofert dotyczyło gminy Bralin. W kolejnym roku liczba ofert pracy dla powiatu zmniejszyła się o 67 ofert natomiast dla gminy Bralin wzrosła o 2 oferty. W roku 2012 stosunku do roku 2008 dla powiatu liczba ofert zmalała o 89 ofert, natomiast dla gminy Bralin zwiększyła się o 46 ofert. Największy przyrost pomiędzy 2008 a 2012 rokiem nastąpił w przypadku ofert na stanowiska robotnicze - o 39 ofert, oraz ofert z sektora prywatnego - o 33 oferty.

Wykres 18 Oferty pracy w PUP Kępno w latach 2008-2012

Źródło: Opracowanie KB Pretendent na podstawie danych PUP Kępno.

AKTYWNE FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU

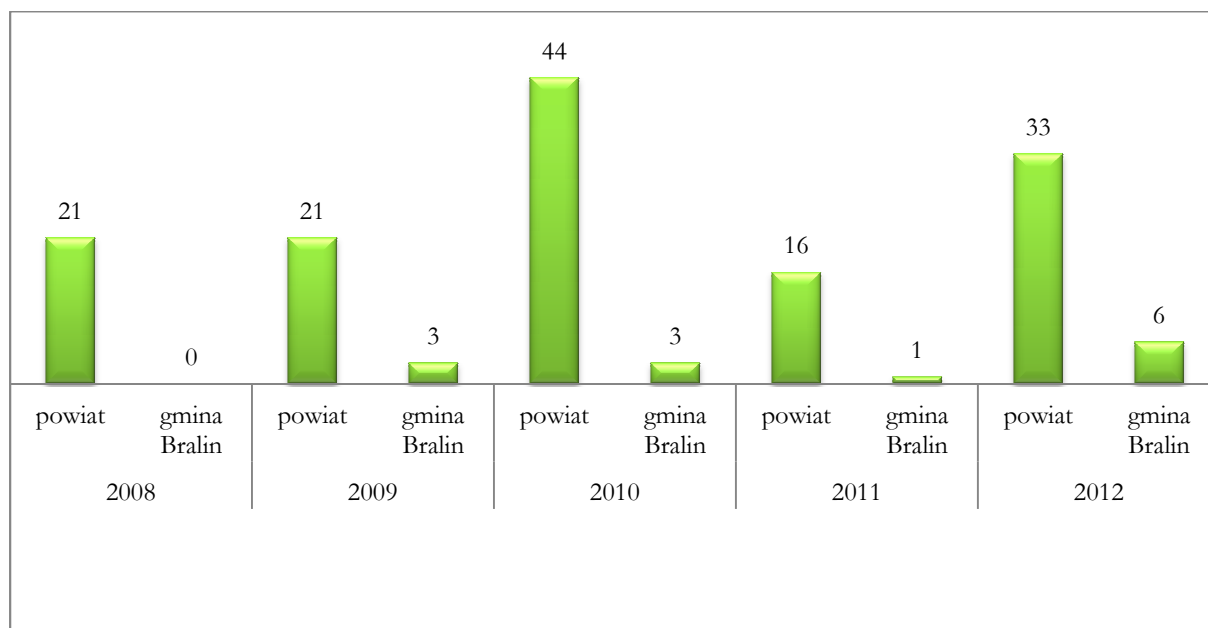
Prace interwencyjne polegają na zatrudnieniu osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowym urzędzie pracy przez pracodawcę, jeżeli zatrudnienie nastąpiło w wyniku umowy zawartej z powiatowym urzędem pracy. Prace interwencyjne mogą być organizowane w sytuacji braku ofert pracy niesubsydiowanej i są kierowane do:

1. bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy tj. spełniających jedno z następujących kryteriów:
 - wiek do 25 roku życia (decyduje data urodzin);
 - długotrwale zarejestrowanych (posiadających status osoby bezrobotnej minimum przez 12 m cy w okresie ostatnich 24 m-cy);
 - wiek powyżej 50 roku życia (decyduje data urodzin);
 - bez kwalifikacji zawodowych (wykształcenie podstawowe lub liceum ogólnokształcące);
 - samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia;

- bezrobotni, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia,
 - niepełnosprawnych;
2. pracodawców organizujących nowe miejsca pracy.

W gminie Bralin liczba zaktywizowanych bezrobotnych poprzez organizację prac interwencyjnych w latach 2008-2012 wynosiła odpowiednio: w 2008 roku - 0 osób, 2009 - 3 osoby, 2010 - 3 osoby, 2011 - 1 osoba, 2012- 6 osób.

Wykres 19 Prace interwencyjne

Źródło: Opracowanie KB Pretendent na podstawie danych PUP Kępno.

Roboty publiczne polegają na zatrudnieniu osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP przez pracodawców, jeżeli zatrudnienie nastąpiło w wyniku umowy zawartej z powiatowym urzędem pracy. Maksymalny okres trwania robót publicznych wynosi 12 miesięcy. Roboty publiczne mają na celu reintegrację społeczną i zawodową w rozumieniu przepisów o zatrudnieniu socjalnym, w związku z tym roboty publiczne są skierowane przede wszystkim do osób bezrobotnych pozostających długotrwale bez pracy, bezdomnych realizujących program socjalny wychodzenia z bezdomności, uzależnionych od alkoholu lub narkotyków po zakończeniu leczenia, chorych psychicznie w rozumieniu ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, zwalnianych z zakładów karnych, uchodźców oraz niepełnosprawnych, którzy podlegają wykluczeniu społecznemu i nie są w stanie sami zaspokoić swoich potrzeb życiowych.

Osoby kierowane do robót publicznych muszą spełniać jeden z poniższych warunków:

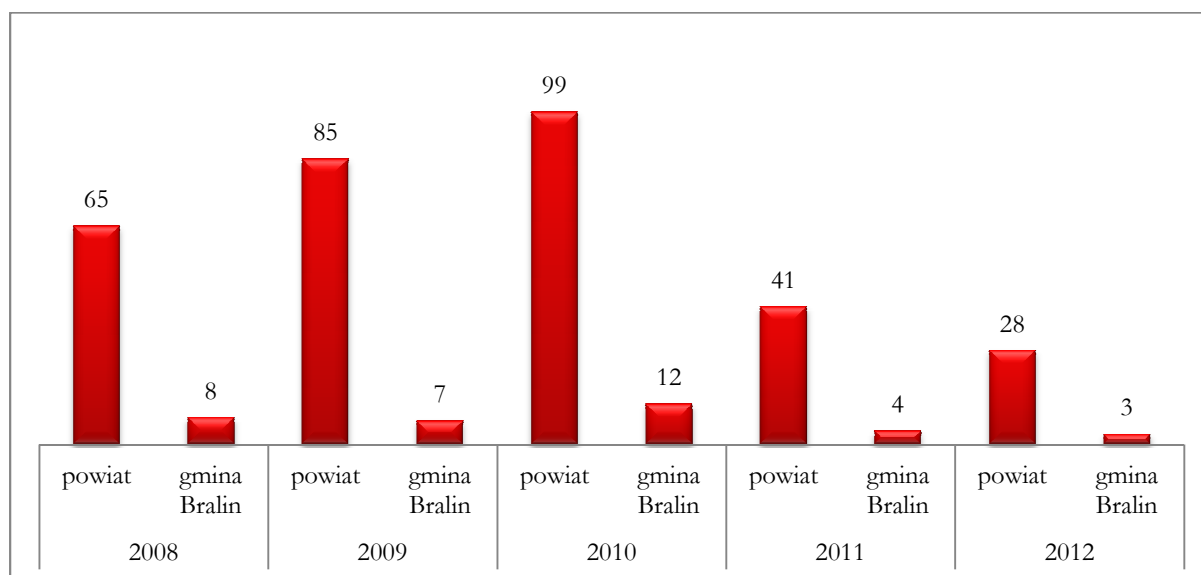
- być długotrwale zarejestrowane;

- w wieku powyżej 50 roku życia (decyduje data urodzin);
- samotnie wychowywać co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia.

Roboty publiczne to zatrudnienie osoby bezrobotnej w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy przy wykonywaniu prac organizowanych przez gminy, organizacje pozarządowe statutowo zajmujące się: ochroną środowiska, kultury oświaty, sportu i turystyki, opieki zdrowotnej, bezrobocia oraz pomocy społecznej, a także spółki wodne i ich związki, jeżeli prace te są finansowane lub dofinansowane ze środków samorządu terytorialnego, budżetu państwa, funduszy celowych, organizacji pozarządowych, spółek wodnych i ich związków.

Liczba osób bezrobotnych skierowanych do pracy na roboty publiczne w latach 2008-2012 wynosiła odpowiednio: w 2008 roku 8 osób, 2009 - 7 osób, 2010 - 12 osób, 2011 - 4 osoby, 2012 - 3 osoby.

Wykres 20 Roboty publiczne

Źródło: Opracowanie KB Pretendent na podstawie danych PUP Kępno.

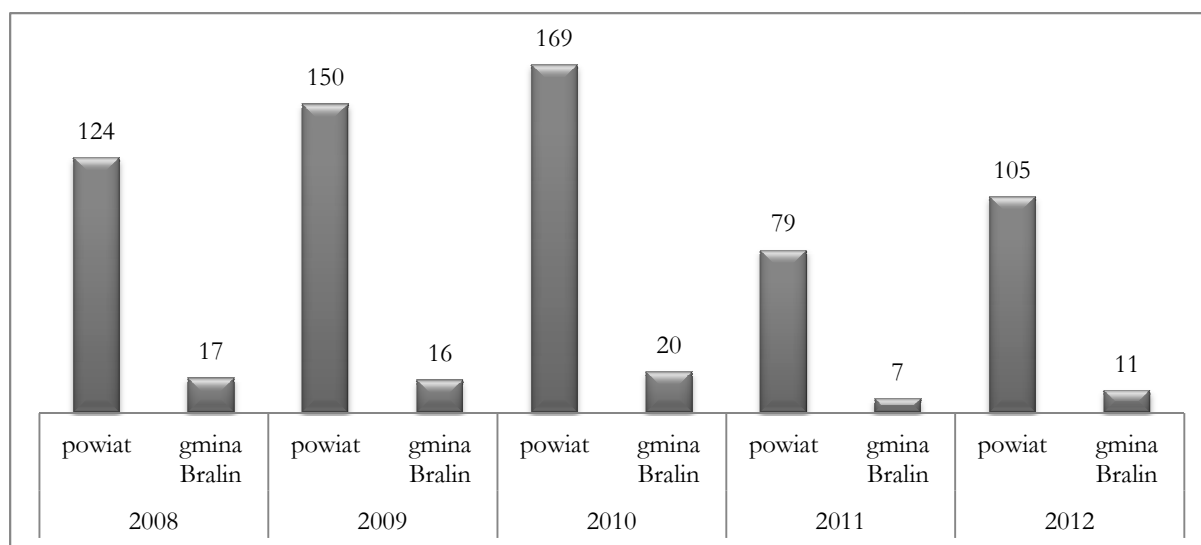
O środki na podjęcie działalności gospodarczej może ubiegać się bezrobotny, który w okresie 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku:

- nie odmówił, bez uzasadnionej przyczyny, przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy określonej w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2008r. Nr 69,poz.415 z późn.zm.),
- z własnej winy nie przerwał szkolenia, stażu, wykonywania prac społecznie użytecznych lub innej formy pomocy określonej w wyżej wymienionej ustawie,

- po skierowaniu podjął szkolenie, przygotowanie zawodowe dorosłych, staż lub inną formę pomocy określoną w wyżej wymienionej ustawie,
- nie otrzymał dotychczas z Funduszu Pracy lub innych środków publicznych bezzwrotnych środków na podjęcie działalności gospodarczej lub rolniczej, założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej,
- nie posiadał wpisu do ewidencji działalności gospodarczej w okresie 12 miesięcy bezpośrednio poprzedzających dzień złożenia wniosku,
- wykorzysta przyznane środki zgodnie z przeznaczeniem,
- nie podejmie zatrudnienia w okresie 12 miesięcy od dnia rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej,
- nie był karana w okresie 2 lat przed dniem złożenia wniosku za przestępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu, w rozumieniu ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny, lub ustawy z dnia 28 października 2002r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary
- nie złożył wniosku o dofinansowanie (przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej) lub wniosku o przystąpieniu do spółdzielni socjalnej do innego starosty,
- zobowiązał się do prowadzenia działalności gospodarczej w okresie 12 miesięcy od dnia rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej bez jej zawieszania
- spełnia warunki o których mowa w Rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006r. w sprawie stosowania art.87 i 88 Traktatu WE do pomocy de minimis (Dz.Urz. UE L 379 z 28.12.2006 r. str. 5),
- przedstawi zabezpieczenie zwrotu środków,
- złoży kompletny i prawidłowo sporządzony wniosek.

Liczba osób, które w formie aktywizacji podjęły działalność gospodarczą w latach 2008-2012 wynosiła odpowiednio: w 2008 roku 17 osób, 2009 - 16 osób, 2010 - 20 osób, 2011 - 7 osób, 2012 - 11 osób.

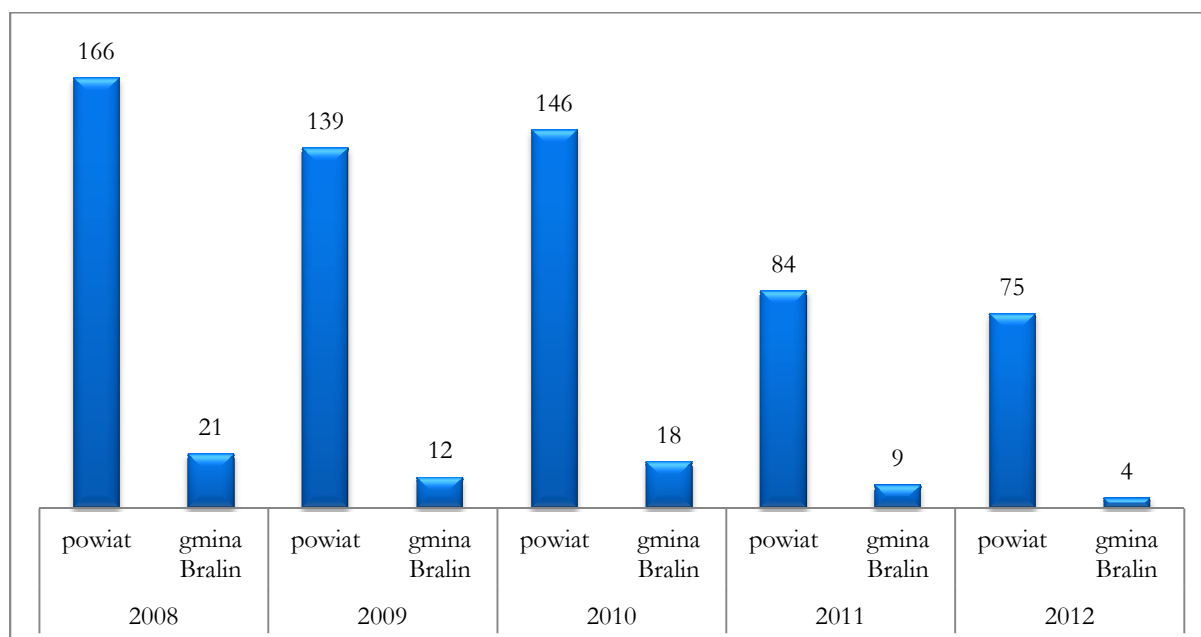
Wykres 21 Podjęcie działalności gospodarczej

Źródło: Opracowanie KB Pretendent na podstawie danych PUP Kępno.

Mieszkańcy gminy Bralin, którzy otrzymali refundację kosztów zatrudnienia bezrobotnego na przestrzeni 2008-2012 roku wynosiła odpowiednio: w 2008 roku 21 osób, 2009 - 12 osób, 2010 - 18 osób, 2011 - 9 osób, 2012 - 4 osoby.

Wykres 22 Refundacja kosztów zatrudnienia bezrobotnego

Źródło: Opracowanie KB Pretendent na podstawie danych PUP Kępno.

Głównym celem szkoleń osób bezrobotnych i innych uprawnionych jest podniesienie kwalifikacji zawodowych i innych kwalifikacji, zwiększających szansę na uzyskanie lub utrzymanie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w szczególności w przypadku:

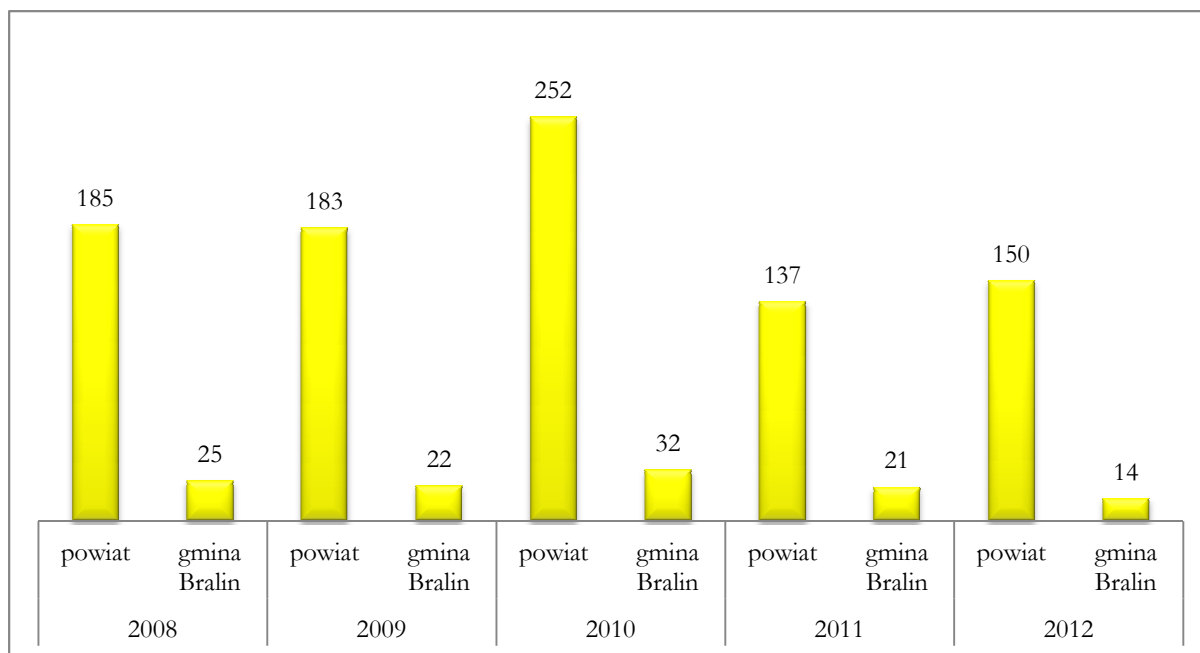
- braku kwalifikacji zawodowych;
- konieczności zmiany lub uzupełnienia kwalifikacji;
- utraty zdolności do wykonywania pracy w dotychczas wykonywanym zawodzie;
- braku umiejętności aktywnego poszukiwania pracy.

Uprawnieni do skierowania na szkolenie:

- osoby bezrobotne,
- osoby poszukujące pracy, które:
 - są w okresie wypowiedzenia stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn dotyczących zakładu pracy,
 - są zatrudnione u pracodawcy, wobec którego ogłoszono upadłość lub który jest w stanie likwidacji, z wyłączeniem likwidacji w celu prywatyzacji,
 - otrzymują świadczenie socjalne przysługujące na urlopie górniczym lub górniczy zasiłek socjalny, określone w odrębnych przepisach,
 - uczestniczą w zajęciach w Centrum Integracji Społecznej lub indywidualnym programie integracji, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej,
 - są żołnierzami rezerwy,
 - pobierają rentę szkoleniową,
 - pobierają świadczenie szkoleniowe,
 - podlegają ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników jako domownik lub małżonek rolnika, jeżeli zamierza podjąć zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub działalność gospodarczą poza rolnictwem,
 - są pracownikami oraz osobami wykonującymi inną pracę zarobkową w wieku 45 lat i powyżej, zainteresowane pomocą w rozwoju zawodowym.

Liczba osób, które w poddały się szkoleniom w latach 2008-2012 wynosiła odpowiednio:
w 2008 roku 25 osób, 2009 - 22 osoby, 2010 - 32 osoby, 2011 - 21 osób, 2012 - 14 osób.

Wykres 23 Szkolenia

Źródło: Opracowanie KB Pretendent na podstawie danych PUP Kępno.

Ze stażu mogą skorzystać osoby bezrobotne zamierzające zdobyć nowe kwalifikacje lub umiejętności zawodowe poprzez praktyczne wykonywanie zadań zawodowych na stanowisku pracy według ustalonego programu uzgodnionego pomiędzy starostą, pracodawcą i bezrobotnym, który musi spełnić jeden z następujących warunków:

- wiek do 25 lat (decyduje data urodzin);
- wiek do 27 lat (decyduje data urodzin) będące w okresie 12 m-cy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie poświadczającym ukończenie szkoły wyższej.

Staż/przygotowanie zawodowe w miejscu pracy odbywa się na podstawie umowy zawartej przez Powiatowy Urząd Pracy z pracodawcą, który wyraził zgodę na jego odbycie przez osobę bezrobotną, według programu określonego w umowie. Pracodawca zyskuje pracownika bez konieczności nawiązywania z nim stosunku pracy i jest zobowiązany do przedstawienia programu przebiegu stażu/przygotowania zawodowego w miejscu pracy i odpowiada za jego realizację.

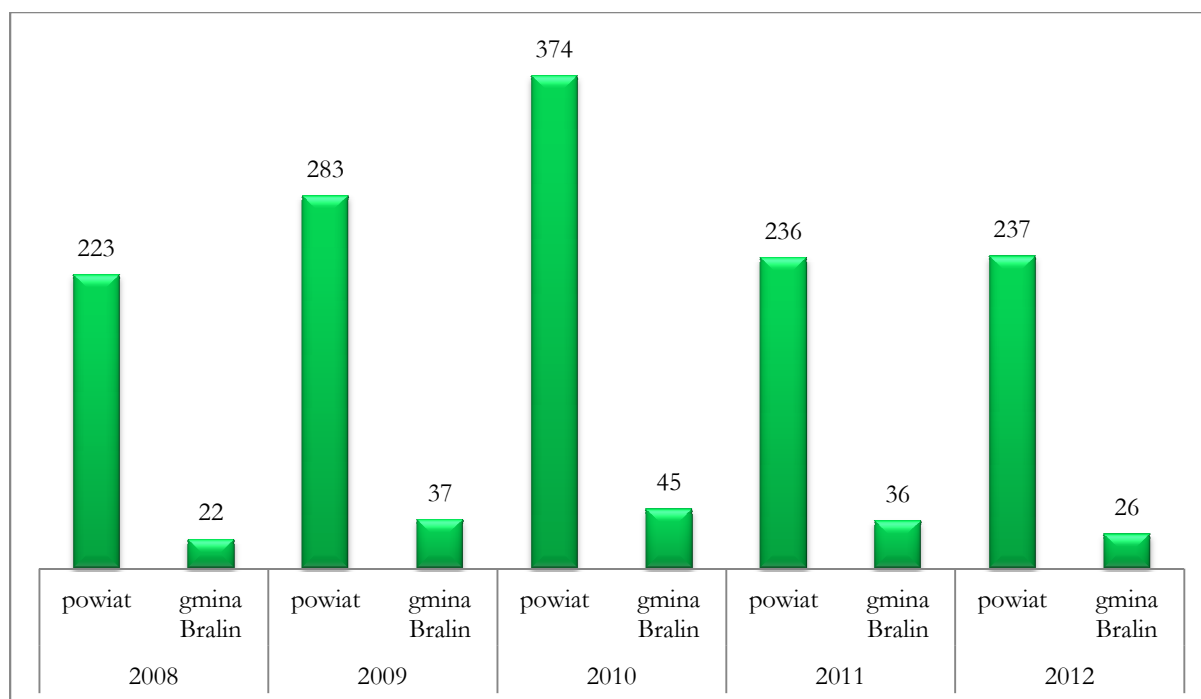
Powiatowy Urząd Pracy przed skierowaniem bezrobotnego do odbycia stażu lub przygotowania zawodowego kieruje go na badania lekarskie, które są finansowane w całości przez Powiatowy Urząd Pracy, który może także skierować bezrobotnego na specjalistyczne badania

psychologiczne i lekarskie umożliwiające wydawanie opinii o przydatności zawodowej do pracy i zawodu.

Powiatowy Urząd Pracy w całości finansuje koszty stażu/przygotowania zawodowego w miejscu pracy. Bezrobotnemu w trakcie odbywania stażu/przygotowania zawodowego w miejscu pracy przysługuje stypendium w wysokości 100% zasiłku podstawowego, wypłacanego przez powiatowy urząd pracy, który również ustala i opłaca w wysokości i na zasadach określonych w odrębnych przepisach, składkę na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i wypadkowe od wypłaconych stypendiów.

Ze staży jako aktywizacji w latach 2008-2012 skorzystało odpowiednio: w 2008 roku - 22 osoby, 2009 - 37 osób, 2010 - 45 osób, 2011 - 36 osób, 2012 - 26 osób.

Wykres 24 Staż pracy

Źródło: Opracowanie KB Pretendent na podstawie danych PUP Kępno.

Z przygotowania zawodowego mogą skorzystać osoby bezrobotne, które zamierzają nabyć umiejętności praktyczne do wykonywania pracy przez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą, spełniające jeden z następujących warunków:

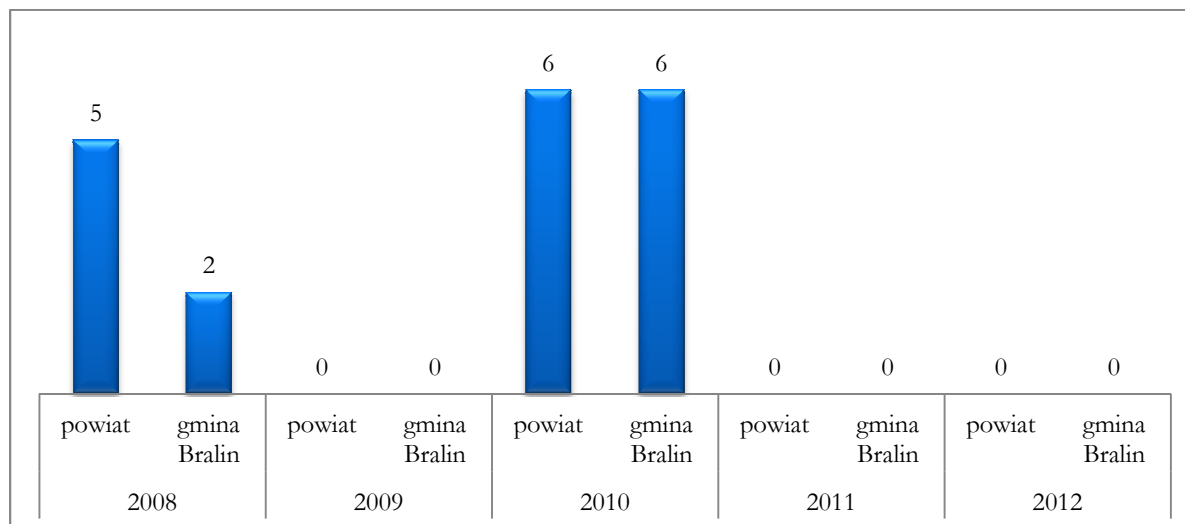
- bezrobotni długotrwale (min. 12 m-cy zarejestrowane w okresie ostatnich 2 lat);
- bez kwalifikacji zawodowych;
- po 50 roku życia (decyduje data urodzin);
- samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia;

- niepełnosprawnych.

Maksymalny czas trwania stażu – 12 miesięcy, natomiast w przypadku przygotowania zawodowego – 6 miesięcy.

Z przygotowania zawodowego w miejscu pracy korzystało w 2008 roku 2 mieszkańców oraz w 2010 roku 6 mieszkańców gminy Bralin.

Wykres 25 Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy

Źródło: Opracowanie KB Pretendent na podstawie danych PUP Kępno.

Prace społecznie użyteczne są to zorganizowane prace na terenie gminy, które mają na celu aktywizację społeczno – zawodową osób bezrobotnych, które nie uzyskują zasiłku dla bezrobotnych i korzystają ze świadczeń pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 23a ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy: *Prace społecznie użyteczne – to prace wykonywane przez bezrobotnych bez prawa do zasiłku na skutek skierowania przez starostę, organizowane przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej.*

Prace społecznie użyteczne mogą być organizowane przez gminę w:

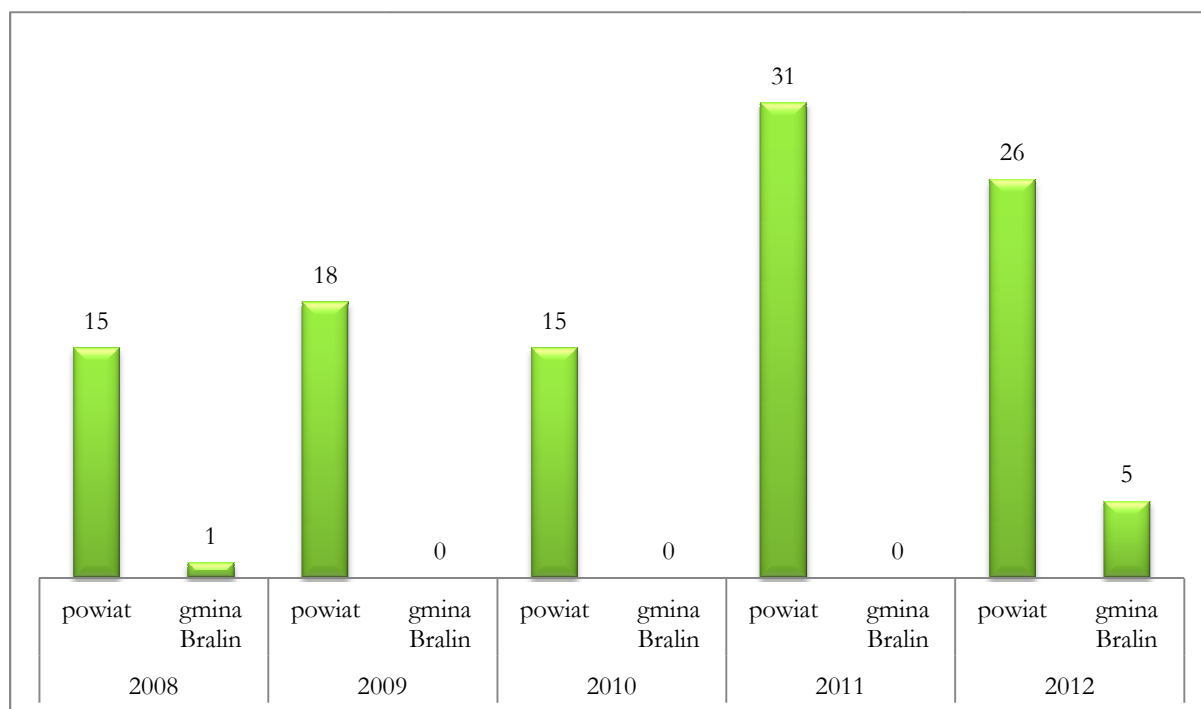
- jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, tj. ośrodkach pomocy społecznej, domach pomocy społecznej, placówkach opiekuńczo wychowawczych, ośrodkach wsparcia ośrodkach interwencji kryzysowej, w powiatowych jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej lub innych jednostkach utworzonych przez gminę na podstawie art. 111 ustawy o pomocy społecznej w celu realizacji zadań pomocy społecznej,

- organizacjach pozarządowych statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej,
- organizacjach pozarządowych realizujących zadania pomocy społecznej na zlecenie lub w ramach działań statutowych,
- instytucjach działających na rzecz społeczności lokalnej nie działających w celach maksymalizacji zysku, do których nie mają zastosowania przepisy dotyczące pomocy publicznej tj. urządzie gminy i jednostkach organizacyjnych utworzonych przez gminę nie posiadających osobowości prawnej, jeżeli są one jednostkami budżetowymi lub zakładami budżetowymi np. szkołach domach kultury, bibliotekach, żłobkach i przedszkolach.

Prace społecznie użyteczne mogą odbywać się w wymiarze do 10 godzin tygodniowo jedynie w miejscu zamieszkania lub pobytu osoby bezrobotnej. Informacja o miejscu zamieszkania lub pobytu jest podawana przez osoby bezrobotne w trakcie rejestracji w powiatowym urzędzie pracy.

Z prac społecznie użytecznych, w 2008 roku korzystał 1 mieszkaniec natomiast w 2012 roku, 5 mieszkańców gminy Bralin.

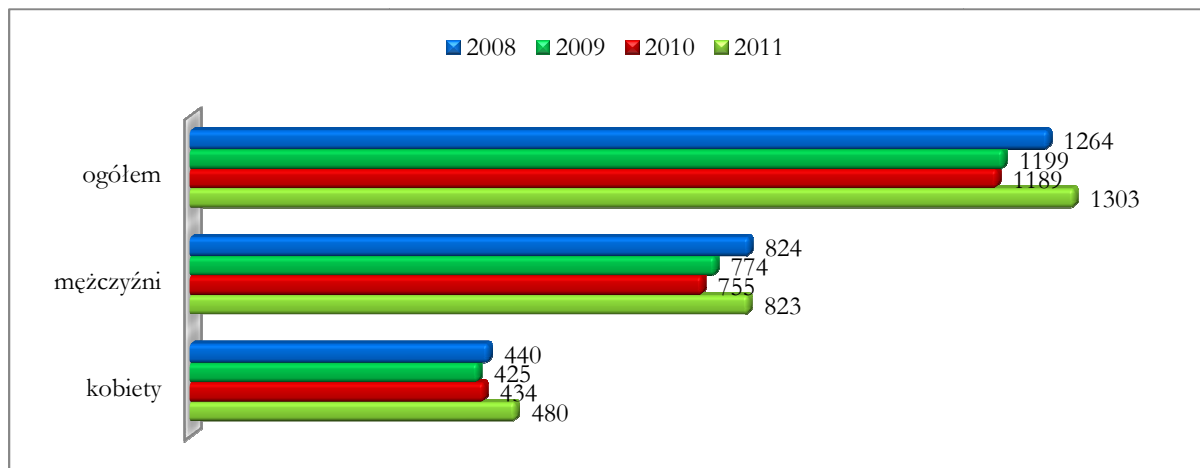
Wykres 26 Prace społecznie użyteczne

Źródło: Opracowanie KB Pretendent na podstawie danych PUP Kępno.

Aktywnych zawodowo w gminie Bralin w 2008 roku było 1264 osób. Do 2010 roku liczba aktywnych zmalała o 75 osób, natomiast w 2011 roku wzrosło o 114 osób (w stosunku do roku 2011 roku). W 2011 roku aktywnych był 823 mężczyźni oraz 480 kobiet.

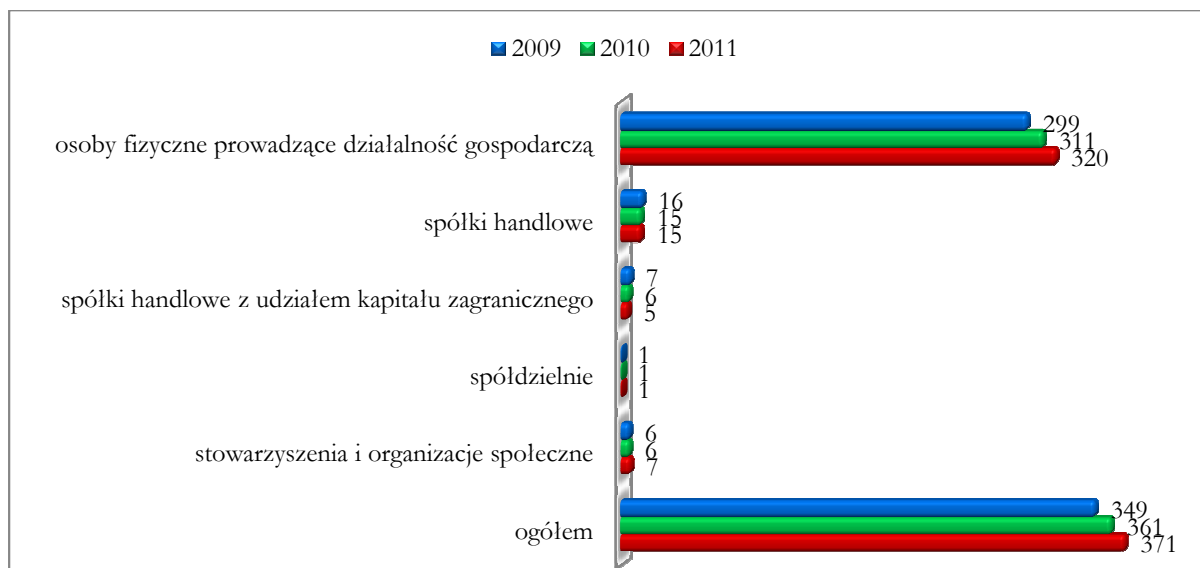
Wykres 27 Pracujący wg płci

Źródło: Opracowanie KB Pretendent na podstawie danych GUS

W latach 2009 - 2011 można zaobserwować tendencję wzrostową odnośnie liczby zarejestrowanych podmiotów sektora prywatnego w przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z 299 podmiotów w 2009 roku do 320 podmiotów w roku 2011). W pozostałych przypadkach nie ma istotnych zmian. Bez zmian pozostaje także sektor publiczny, w którym odnotowano 8 podmiotów.

Wykres 28 Podmioty sektora prywatnego

Źródło: Opracowanie KB Pretendent na podstawie danych GUS

3.4. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Pojęcie niepełnosprawności oznacza na gruncie pomocy społecznej stan uniemożliwiający luz ograniczający samodzielną egzystencję. Przez niepełnosprawność rozumieć również można niedostosowanie jednostki do barier społecznych, ekonomicznych, fizycznych w jej środowisku. Niepełnosprawność to również pojęcie z zakresu ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Oznacza ono osobę, która posiada orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. Mamy wtedy do czynienia z osobami niepełnosprawnymi prawnie. Osoby niepełnosprawnie biologicznie nie posiadają orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, ale odczuwają ograniczoną zdolność do wykonywania określonych czynności.

3.5. POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA

Ustawa z 29 XI 1990 *O pomocy społecznej*⁸ daje uprawnienie do macierzyńskiego zasiłku okresowego i macierzyńskiego zasiłku jednorazowego, natomiast ustawa z 7 I 1993 *O planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży*⁹ nakłada na organy administracji rządowej i samorządowej obowiązek zapewnienia kobietom w ciąży szczególnej opieki medycznej, socjalnej i prawnej, w tym także pomocy materialnej i opieki nad kobietami w trudnej sytuacji materialnej. Na podstawie tej ustawy kobiecie o niskich dochodach przysługują świadczenia pieniężne i w naturze w okresie od 8. miesiąca ciąży do 2. miesiąca życia dziecka. Od 1 I 1975 obowiązują przepisy o funduszu alimentacyjnym, z którego wypłaca się świadczenia dla osób niemogących wyegzekwować alimentów na dziecko. Ochrona macierzyństwa wspierana jest także poprzez wypłacanie zasiłków rodzinnych.

3.6. BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIE GOSPODARSTWA DOMOWEGO

Bezradność wynikająca z zaburzenia równowagi systemu rodzinnego przejawiającego się trudnościami we własnym wypełnianiu ról społecznych przez poszczególnych członków rodziny często jest przyczyną złego funkcjonowania rodziny. Objawia się to problemami w pełnieniu ról rodzicielskich i problemami wychowawczymi związanymi z prezentowaniem przez dzieci agresywnych zachowań, łamaniem obyczajów i norm społecznych. Wszelka pomoc w takim przypadku powinna zmierzać do udzielania rodzinie wsparcia w odbudowie prawidłowych relacji i umacniania własnych postaw rodzicielskich. Warunkiem powodzenia jest możliwie jak

⁸ Ustawa z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej. Dz.U.1998.64.414

⁹ Ustawa z dnia 7 stycznia 1993 O planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży. Dz.U. z 1993r. Nr 17, poz.78

najwcześniejsze udzielenie pomocy oraz stosowanie działań profilaktyczno - ochronnych. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami takimi jak: uzależnienie od środków psychoaktywnych, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych wyrażające się m. in. w postaci niedojrzałości emocjonalnej, problemach we współżyciu z ludźmi, trudnościach adaptacyjnych, niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemy wychowawcze w środowisku rodzinnym, szkolnym ujawniające się w postaci zachowań buntowniczych, agresywnych, konfliktowych, łamania przez dzieci i młodzież panujących obyczajów, norm, wartości.

3.7. PRZEMOC W RODZINIE

Według roboczej definicji, przyjmowanej przez polskich specjalistów, przemoc domowa to¹⁰:

- działanie lub zaniechanie dokonywane w ramach rodziny przez jednego z jej członków przeciwko pozostałym;
- z wykorzystaniem istniejącej lub stworzonej przez okoliczności przewagi sił lub władzy;
- godzące w ich prawa lub dobra osobiste, a w szczególności w ich życie lub zdrowie (fizyczne czy psychiczne);
- powodujące u nich szkody lub cierpienie.

W przemocy domowej najbardziej istotna jest demonstracja i wykorzystanie siły lub władzy w sposób, który jest krzywdzący dla innych członków rodziny. Na przemoc w rodzinie można spojrzeć z perspektywy prawnej, moralnej, psychologicznej i społecznej.

Z punktu widzenia prawa przemoc w rodzinie to przestępstwo, którego odmiany określone są w różnych kodeksach i odpowiednio karane. Najczęściej stosowany artykuł 207 kodeksu karnego dotyczy znęcania się fizycznego lub moralnego nad członkiem rodziny i przewiduje karę pozbawienia wolności od 6 miesięcy do 5 lat.

Perspektywa moralna pokazuje, że dokonywanie przemocy to krzywdzenie słabszego i jest złem moralnym. Sprawca powinien podlegać sankcjom własnego sumienia i potępieniu ze strony innych ludzi. Moralna ocena przemocy powinna powstrzymywać sprawców i motywować świadków do pomagania.

¹⁰ J. Mellibruda, *Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie* w:
http://www.niebieskalinia.pl/przewodnik_ustawa/poradnik_-_eksperci_radza/01._Jerzy_Mellibruda.pdf

Psychologiczne spojrzenie na przemoc domową zwraca uwagę na cierpienie i bezradność ofiary, odsłania mechanizmy wewnętrzne i sytuacyjne sterujące przemocą oraz złożone procesy interakcji między sprawcą i ofiarą. Psychologiczne zrozumienie przemocy odgrywa podstawową rolę przy pomaganiu ofiarom w wyzwaniu się od przemocy i w naprawianiu szkód, jakie poczyniła w ich życiu.

Z perspektywy społecznej widać czynniki zawarte w obyczajach i postawach, które mogą sprzyjać przemocy lub ją usprawiedliwiać. Z drugiej strony w przeciwdziałanie przemocy mogą angażować się znaczące siły społeczne i wywierać wpływ na stan spraw publicznych. Przykładem tego jest rozwój ruchu feministycznego w USA i w innych krajach, który z pomagania bitym kobietom uczynił potężne narzędzie walki także o inne prawa kobiet.

Przemoc, wg definicji zawartej w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie¹¹, to; jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób przemocą dotkniętych.

Z prawnego punktu widzenia przemoc uznawana jest za przestępstwo, w związku z czym służby policyjne i wymiar sprawiedliwości zobowiązane są do interweniowania, a także do podejmowania działań na rzecz ochrony ofiar, ścigania i karania sprawców.

Na terenie Gminy Bralin funkcjonują służby, które w zakresie swoich kompetencji mają zadanie przeciwdziałać przemocy w rodzinie. Są to przede wszystkim:

- Punkt Konsultacyjny pełnomocnika d/s Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Policja,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Ponadto wiele instytucji i organizacji istniejących na terenie Gminy Bralin i powiatu kępińskiego ze zjawiskiem przemocy i jego skutkami spotyka się w codziennej działalności. Są to m.in.:

¹¹ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493, z 2009 r. Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 125, poz. 842, z 2011 r. Nr 149, poz. 887.)

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- Placówki oświatowe – szkoły i przedszkola,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie,
- świetlice profilaktyczno-środowiskowe,
- placówki służby zdrowia,
- Sąd Rejonowy, Prokuratura,
- Służba kuratorska

Z danych uzyskanych od Komendy Powiatowej Policji w Kępnie – wydział prewencji, na terenie gminy Bralin w okresie 2008-2012 roku odnotowano następujące rodzaje interwencji związanych z przemocą w rodzinie:

- interwencje domowe
- interwencje domowe związane z przemocą w rodzinie
- zatrzymano do wytrzeźwienia w związku z interwencją domową
- przeprowadzono postępowań przygotowawczych z art. 207 KK¹²

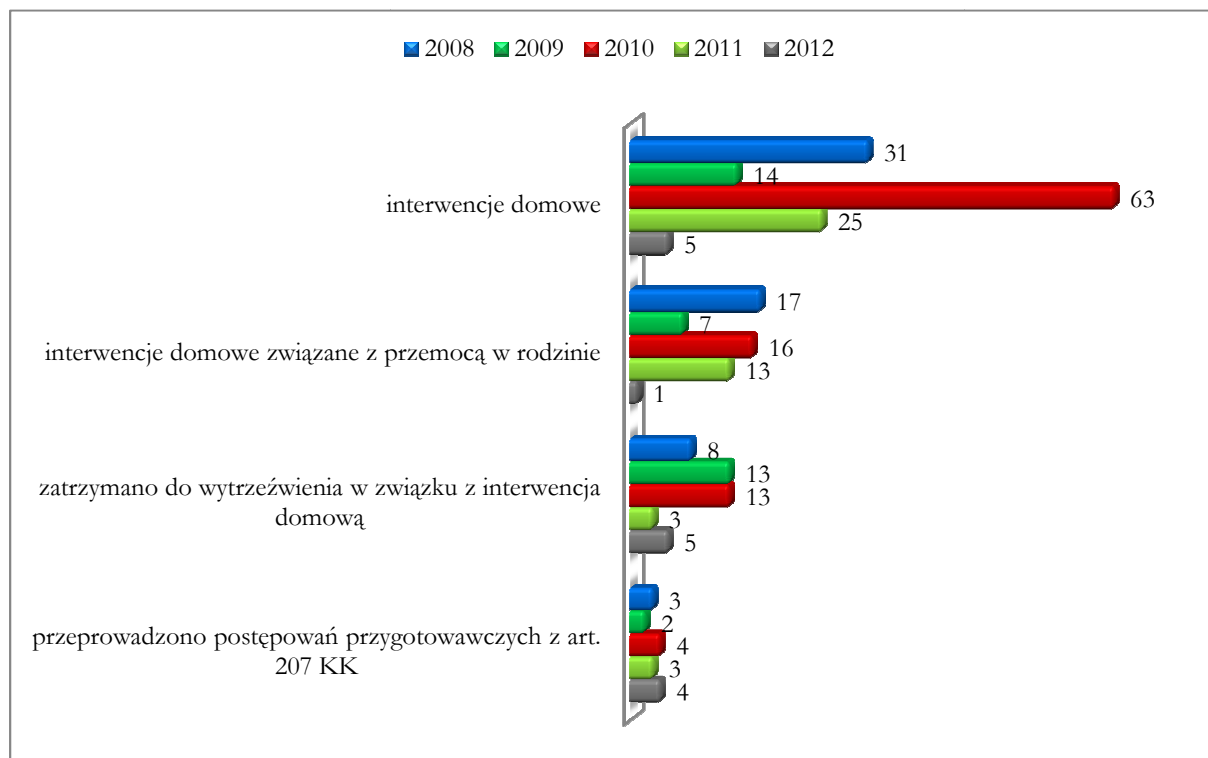
Na przestrzeni opisywanych lat, odnotowano najwięcej, bo 138 interwencji domowych, a następnie interwencji powiązanych z przemocą w rodzinie - 54. W tym czasie przeprowadzono 42 zatrzymania do wytrzeźwienia w związku z interwencją domową, a także przeprowadzono 16 postępowań przygotowawczych z art. 207 KK. Liczba interwencji w rozbiciu na poszczególne lat przedstawia poniższy wykres.

¹² **Art. 207. § 1.** Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

Wykres 29 Interwencje w związku z przestępczością związaną z przemocą w rodzinie na terenie gminy Bralin.

Źródło: Opracowanie KB Pretendent na podstawie danych KPP w Kępnie.

W związku z działaniami mającymi na celu ograniczanie zjawiska przemocy w rodzinie, w gminie Bralin wdrażany jest „Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie na lata 2011 – 2013”. Cele strategiczne programu to:

1. Sukcesywne ograniczanie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Bralin.
2. Stworzenie efektywnie funkcjonującego systemu chroniącego ofiary przemocy domowej.

Cele strategiczne Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie realizowane będą poprzez podejmowanie działań w następujących obszarach:

1. Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy.
2. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej mieszkańców Gminy Bralin na temat zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania pomocy.
3. Zwiększenie dostępności i efektywności działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie adresowanych do różnych grup odbiorców.
4. Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
5. Zapewnienie kompleksowej pomocy członkom rodzin, w których występuje przemoc.

6. Integracja środowisk i działań na rzecz budowania lokalnego Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Gminie Bralin.

3.8. PROBLEMATYKA UZALEŻNIEŃ

W poniższym podrozdziale zostanie przybliżona problematyka uzależnień od alkoholu oraz problematyka uzależnień od środków psychoaktywnych.

Alkoholizm jest problemem, dotyczącym całego kraju. Każdy człowiek, który doświadcza problematyki alkoholowej ma prawo do pomocy prawnej, socjalnej, psychologicznej i medycznej, bez naruszenia jego godności osobistej.

Nadużywanie alkoholu oraz środków psychoaktywnych powoduje szkody we wszystkich sferach życia człowieka, nie tylko zdrowia psychicznego i fizycznego. Głównymi problemami występującymi razem z uzależnieniami jest bezdomność, bezrobocie, ubóstwo, długotrwała choroba, przemoc w rodzinie i w konsekwencji przestępczość. Wśród przyczyn popadania w alkoholizm można wymienić uwarunkowania społeczne, brak celów życiowych, utratę pracy, wzorce rodzinne lub środowiskowe. Zjawisko narkomanii pojawia się między innymi z powodu zwiększonej dostępności ośrodków psychoaktywnych, mody na zażywanie narkotyków wśród młodzieży lub braku życiowych celów.

W rodzinach długotrwale nadużywających alkoholu, wzorec picia powielają dzieci. Coraz częściej interwencje w leczeniu alkoholizmu rozpoczyna się od nieuzależnionych członków rodzin uwikłanych w problem alkoholowy. Zgodnie z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi - udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, a w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie należy do zadań własnych gminy.

Z danych uzyskanych od Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych funkcjonującej przy Urzędzie Gminy w Bralinie wynika, iż w 2012 roku zostało zgłoszonych przez rodziny 23 osoby, (z czego 2 osoby to kobiety) mające problem związany z nadużyciem alkoholu. Można wnioskować, że przekazane dane nie stanowią pełnego obrazu sytuacji rodzin borykających się z problemami alkoholowymi, ponieważ nadal wiele przypadków nie jest zgłaszane odpowiednim służbom ze względu na obawy rodzin przed konsekwencjami, jakie ono niesie, czyli wskazanie bliskiej osoby, jako alkoholika.

W gminie Bralin, w 2012 roku zarejestrowanych było 27 punktów sprzedaży oferujących alkohol do 4,5%, nieco mniej, bo 25 punktów sprzedających alkohol do 18% oraz 24 punktów sprzedających alkohol powyżej 18%.

Statystyki dotyczące naruszenia prawa i porządku publicznego w 2012 roku opisują następujące rodzaje interwencji:

Tabela 11 Rodzaje interwencji związanych ze spożyciem alkoholu w 2012r.

Rodzaj interwencji	Liczba interwencji
Nietrzeźwi kierowcy pojazdów mechanicznych	17
Nietrzeźwi rowerzyści	6
Interwencje domowe:	5
• w tym interwencje związane z przemocą w rodzinie pod wpływem alkoholu	1
Nieletni nietrzeźwi	0
Liczba osób z terenu Gminy Bralin zatrzymanych w izbie wytrzeźwień	5
Liczba osób hospitalizowanych z powodu:	
• skutków upojenia alkoholowego – ogółem	5 osób (w tym 3 osoby SOR)
• po środkach narkotycznych i odurzających	0

Źródło: Opracowanie KB Pretendent na podstawie danych z Gminnego Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2013.

W celu skoordynowania wszystkich działań osób i instytucji zajmujących się problemem alkoholowym oraz problematyką uzależnień w gminie Bralin, aby ściślej współpracować zapobiegając powstawaniu nowych oraz niwelować istniejące skutki problemu alkoholowego powstał „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2013”.

Celem strategicznym programu jest rozwiązywanie problemów uzależnień, zapobieganie i minimalizowanie problemów uzależnień i związanych z nimi dysfunkcji w rodzinie, rodzących zagrożeń i patologie społeczne¹³.

Cele szczegółowe programu to przede wszystkim:

1. Skoordynowanie działań osób i instytucji w gminie Bralin, zajmujących się problematyką uzależnień celem stworzenia spójnego systemu współpracy.

Działania realizowane są poprzez:

- Udział w regionalnych i ogólnopolskich akcjach, konkursach oraz innych przedsięwzięciach.

¹³ Źródło: Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2013.

- Monitorowanie problemów uzależnień na terenie gminy.
- Wspieranie procedury „Niebieskiej Karty”.
- Współpraca merytoryczna z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz odpowiednimi jednostkami organizacyjnymi na szczeblu wojewódzkim i powiatowym.
- Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym).

2. Zapobieganie uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży.

Głównym celem w działaniu zapobiegania uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży jest uczenie podejmowania odpowiedzialnych decyzji oraz stworzenie warunków do prawidłowego spędzania czasu wolnego.

- Stałe doskonalenie osób pracujących z dziećmi i młodzieżą.
- Prowadzenie programów profilaktycznych w placówkach oświatowych (skierowanych do całych środowisk szkolnych) – zaakceptowanych przez GKRPA w Bralinie.
- Prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych (Rzecznicy Praw Dziecka, itp.).
- Wspieranie wszelkich inicjatyw świetlicy „TEŁCZA” pozwalających stwarzać prawidłowe warunki do spędzania czasu wolnego wśród dzieci i młodzieży (m.in. różnego rodzaju warsztaty tematyczne) z terenu Gminy Bralin.
- Wspieranie wszelkich inicjatyw lokalnych, zmierzających do stworzenia lub ulepszenia miejsc przeznaczonych do spędzania czasu wolnego wśród dzieci i młodzieży na terenie Gminy Bralin (m.in. sprzęt sportowy, wyposażenie placów zabaw, itp.)
- Wczesne diagnozowanie problemów uzależnień od alkoholu i substancji psychoaktywnych wśród dzieci i młodzieży.

3. Działania profilaktyczno-edukacyjne dla mieszkańców gminy.

Działania realizowane są poprzez:

- Prowadzenie akcji informacyjnej w gminie (dostępność materiałów z zakresu uzależnień), koordynacja działań (zespół interdyscyplinarny).

- Promowanie i wspieranie trzeźwego stylu życia poprzez aktywny udział mieszkańców w imprezach rekreacyjnych odbywających się na terenie gminy oraz innych inicjatywach, które propagują hasła profilaktyki alkoholowej.
 - Działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy.
4. Działania związane ze zwiększeniem dostępności pomocy terapeutycznej oraz rehabilitacji dla osób uzależnionych i ich rodzin.

Działania realizowane będą poprzez:

- Podnoszenie kwalifikacji osób zajmujących się problemem alkoholowych i innych uzależnień (szkolenia, warsztaty, literatura).
 - Działalność Komisji do spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:
 - Prowadzenie konsultacji indywidualnych (osoby zgłaszającej się lub członek rodziny)
 - Prowadzenie rozmów motywacyjnych do życia w trzeźwości lub podjęcia leczenia uzależnienia:
 - a) Dyżury pełnomocnika (poniedziałek 14.00-18.00 i piątek 14.00-15.30)
 - b) Współpraca z zespołem interdyscyplinarnym.
 - c) Współpraca z placówkami leczenia odwykowego, grupami wsparcia.
5. Działania zmierzające do ograniczenia negatywnych skutków przemocy w środowisku.

Działania realizowane są poprzez:

- Szkolenie osób, które z racji wykonywanego zawodu stykają się z ofiarami przemocy w rodzinie
- Diagnozowanie problemu przemocy celem udzielania fachowej pomocy psychologicznej (działalność zespołu interdyscyplinarnego).
- Wypracowanie spójnego systemu współpracy między placówkami i instytucjami zajmującymi się przemocą celem prawidłowego i efektywnego stosowania procedury „Niebieskiej Karty”.

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi „*Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych*” realizowany jest przez Pełnomocnika Wójta ds. profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom w Gminie Bralin przy współpracy

z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Radą Gminy Bralin, Policją, Sądem Rejonowym, Opieką Zdrowotną oraz placówkami oświatowo-wychowawczymi.

Z uwagi na zmiany zachodzące we współczesnym świecie z punktu widzenia problemów społecznych wynikających z problematyki uzależnień, warto zwrócić uwagę na problem narkomanii.

Pod koniec 2010 roku, przeprowadzone zostały ogólnopolskie badania na temat postaw i zachowań dotyczących substancji psychoaktywnych. Badania na młodzieży przeprowadzone w 2010 roku (CBOS) oraz 2011 roku (IPiN) odnotowały wzrost konsumpcji marihuany.

Z badań przeprowadzonych przez Centrum Informacji o Narkotykach i Narkomanii oraz Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii w listopadzie i grudniu 2010 roku na losowej próbie mieszkańców Polski w wieku 15-64 lata (n=3900), wynika, iż najbardziej rozpowszechnioną substancją są przetwory konopi. Leki uspokajające i nasenne stosowane bez przepisu lekarza znajdują się na drugim miejscu pod względem popularności wśród dorosłych mieszkańców Polski, zaraz po przetworach konopi. Amfetamina lokuje się na trzecim miejscu, a na czwartym ecstasy. Do używania kiedykolwiek w życiu jakiejkolwiek nielegalnej substancji przyznaje się 19,3% badanych (24,5% mężczyzn oraz 14,1% kobiet), w ciągu ostatniego roku 15,0% (16,5% mężczyzn oraz 13,5% kobiet).¹⁴

W celu ograniczenia używania narkotyków oraz związanych z tym problemów a także podniesienia świadomości mieszkańców Gminy Bralin na temat zagrożeń wynikających z używania substancji psychoaktywnych przyjęto „*Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2013*”. Cele szczegółowe programu obejmują¹⁵:

- zapobieganie inicjacom używania substancji psychoaktywnych;
- zmniejszenie popytu poprzez prowadzenie działań profilaktycznych ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki szkolnej i rodzinnej;
- wspieranie psychospołeczne osób uzależnionych od narkotyków i ich rodzin;
- współdziałanie merytoryczne i wspieranie instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych realizujących zadanie gminne z zakresu przeciwdziałania narkomanii;

¹⁴ Źródło: A. Malczewski, M. Struzik *Używanie substancji psychoaktywnych w Polsce* Centrum Informacji o Narkotykach i Narkomanii, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Warszawa 2010r.

http://www.cinn.gov.pl/portal?id=15&res_id=453328

¹⁵ Źródło: Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2013.

- podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych i możliwości zapobiegania zjawisku;
- zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnych w zapobieganiu używania środków psychoaktywnych poprzez organizowanie i prowadzenie na terenie placówek oświatowych i opiekuńczo wychowawczych programów profilaktycznych;
- promocja zdrowego stylu życia, wolnego od środków uzależniających;
- zwiększenie dostępności do alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży;
- współpraca z podmiotami działającymi w obszarze przeciwdziałania narkomanii;
- wzmacnianie postaw społecznych związanych z ograniczeniem używania substancji psychoaktywnych;
- udział w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych.

Gmina Bralin w zakresie przeciwdziałania narkomanii współpracuje z:

- Punktem Konsultacyjno - Informacyjnym w Bralinie;
- Placówkami oświatowo – wychowawczymi;
- Rodzicami, rodzinami, opiekunami prawnymi;
- Policją;
- Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej;
- Organizacjami pozarządowymi statutowo zajmującymi się profilaktyką narkotykową.

4. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Podstawowym założeniem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bralin na lata 2013-2018 jest doskonalenie już istniejącego systemu pomocy społecznej. Istotne jest to z punktu widzenia prawidłowego rozwoju jednostki w społeczeństwie gdyż warunkiem prawidłowego i harmonijnego rozwoju funkcjonowania oraz samorealizacji jednostki na płaszczyźnie osobistej i zawodowej oraz społecznej jest uzależniony od odpowiedniego systemu niesienia pomocy. Do realizacji powyższego założenia niezbędne jest zaangażowanie instytucji oraz mieszkańców. Warto zastanowić się nad takim sposobem oddziaływania na jednostki, które borykają się z problemami, aby wypracować u nich chęć dokonania trwałych i jednocześnie pozytywnych zmian i umiejętności radzenia sobie z problemami zanim niezbędna będzie ingerencja instytucji.

Na podstawie diagnozy społecznej zostały opracowane cele strategiczne i operacyjne oraz sposoby ich realizacji.

4.1. CELE STRATEGICZNE:

1. ZAPOBIEGANIE MARGINALIZACJI OSÓB I RODZIN POPRZECZ WYRÓWNYWANIE SZANS ORAZ WŁĄCZANIE ŚRODOWISK ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM W ŻYCIE SPOŁECZNE.

Działania w tym zakresie:

- zmniejszanie bezrobocia przez tworzenie nowych miejsc pracy i aktywizację zawodową ludzi ubogich.
- aktywna polityka rynku pracy, umożliwiająca przejściową aktywizację bezrobotnych.
- wdrożenie kompleksowego systemu pomocy rodzinom zagrożonym ubóstwem, uwzględniającego działania środowiskowe i instytucjonalne, zapewniającego ciągłość działań pomocowych,
- pomoc dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych poprzez działania edukacyjne i wspierające,
- tworzenie bliskich, osobistych i opartych na zaufaniu relacji dziecka z osobami pomagającymi,
- polityka walki z ubóstwem powinna objąć zwalczanie okoliczności sprzyjających pojawianiu się bądź jego utrwalaniu. Powinna rozwijać system różnorodnych świadczeń, które mogą, ale nie muszą doprowadzić do trwałego ulepszenia położenia poszczególnych kategorii ludzi.

Zadania:

- aktywizacja społeczna i zawodowa osób i rodzin zagrożonych ubóstwem,
- zbudowanie systemu wsparcia dla osób i rodzin zagrożonych ubóstwem,
- ułatwienie dostępu do poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego i prawnego,
- świadczenie pomocy rodzinom w opiece i wychowaniu dzieci i młodzieży,
- świadczenie pomocy finansowej lub w naturze dostosowanej do indywidualnych potrzeb osób i rodzin,
- świadczenie pomocy do wydatków mieszkaniowych,
- realizacja świadczeń rodzinnych,
- realizacja świadczeń, wynikających z ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej,
- świadczenie pomocy rodzinom w opiece i wychowaniu dzieci i młodzieży,
- szersze włączanie organizacji pozarządowych i kościelnych w realizację zadań na rzecz rodzin zagrożonych ubóstwem,
- budowanie zespołów interdyscyplinarnych w celu rozwiązywania problemów indywidualnych rodzin.

2. OGRANICZANIE ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE.

Działania w tym zakresie:

- zmniejszanie skali zjawiska przemocy w rodzinie,
- zwiększenie dostępności pomocy dla ofiar przemocy i jej sprawców,
- zwiększenie poziomu edukacji, wiedzy i wrażliwości społecznej na zjawisko przemocy.

Zadania:

- diagnoza i monitoring zjawiska przemocy w gminie,
- edukacja dzieci, młodzieży i osób dorosłych w zakresie skutków stosowania przemocy,
- prowadzenie kampanii społecznych na rzecz powstrzymywania przemocy,
- szkolenie grup zawodowych, zajmujących się zjawiskiem przemocy w szkole i przemocy w rodzinie,
- realizacja programów terapeutycznych dla ofiar przemocy i korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy,

- wdrożenie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy,
- utworzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- utworzenie grupy terapeutycznej dla sprawców przemocy,
- opracowanie i dystrybucja materiałów informacyjnych (krótkiej ulotki), zawierającej telefony i adresy instytucji, mogących udzielić natychmiastowej pomocy ofiarom przemocy domowej.

3. WSPARCIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I OSÓB STARSZYCH.

Działania w tym zakresie:

- zwiększenie integracji społecznej osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym,
- szersze udostępnienie systemu edukacji dla osób niepełnosprawnych,
- poprawa sytuacji niepełnosprawnych na rynku pracy,
- stworzenie kompleksowego systemu wsparcia dla rodzin osób niepełnosprawnych,
- przeciwdziałanie izolacji społecznej niepełnosprawnych dzieci,
- likwidacja barier architektonicznych,
- zapewnienie osobom starszym opieki dziennej o charakterze instytucjonalnym,
- rozwój systemu usług opiekuńczych osobom starszym,
- stworzenie warunków do aktywizacji społecznej dla osób w wieku poprodukcyjnym.

Zadania:

- wspieranie programów rozwiązujących problemy osób niepełnosprawnych,
- tworzenie miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych, zdolnych do zatrudnienia,
- prowadzenie grup wsparcia i grup samopomocowych dla osób niepełnosprawnych i osób starszych,
- zapewnienie niezbędnego sprzętu ortopedycznego osobom tego wymagającym oraz likwidacja barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej,
- inicjowanie kampanii prasowych na rzecz uświadamiania niepełnosprawnych o przysługujących im prawach oraz podnoszenia poziomu akceptacji niepełnosprawnych,
- aktywizacja wolontariatu działającego na rzecz osób starszych.

4. ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ OD SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH W TYM OD ALKOHOLU.

Działania w tym zakresie:

- diagnoza używania substancji psychoaktywnych i alkoholu przez młodzież,
- pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom
- promocja zdrowego stylu życia
- zwiększenie w świadomości społecznej poziomu wiedzy na temat wpływu alkoholu i substancji psychoaktywnych na życie codzienne oraz przekonania o potrzebie i zasadności angażowania się w pomaganie osobom dotkniętym problemem uzależnień, poprzez edukację dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych w zakresie skutków stosowania substancji psychoaktywnych.
- wzrost skuteczności przestrzegania zasad prawa, dotyczących rynku alkoholowego i substancji psychoaktywnych.

Zadania:

- wspieranie działalności organizacji pozarządowych, stawiających sobie za cel ograniczenie używania alkoholu i substancji psychoaktywnych oraz promujących zdrowy styl życia,
- uruchomienie lokalnej debaty społecznej, dotyczącej skutków używania alkoholu i substancji psychoaktywnych,
- wprowadzenie obowiązkowych szkoleń dla sprzedawców,
- wzmożony monitoring sprzedaży alkoholu i substancji psychoaktywnych,
- przygotowanie i wdrażanie programów promujących zdrowy styl życia poprzez atrakcyjną ofertę alternatywnych form spędzania czasu wolnego,
- prowadzenie badań diagnostycznych w gminie w zakresie używania substancji psychoaktywnych i alkoholu,
- zorganizowanie grup terapeutycznych dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych i uzależnionych krzyżowo,
- organizacja szkoleń podnoszących kompetencje dla różnych grup zawodowych, zajmujących się profilaktyką i terapią,
- promocja usług, świadczonych przez profilaktyków i lecznictwo odwykowe oraz aktywnych form ofert wychodzenia z uzależnienia bez skutków marginalizowania,
- uruchomienie interdyscyplinarnego punktu konsultacyjno – informacyjnego,
- prowadzenie kampanii edukacyjnych, wykorzystujących środki społecznej komunikacji.

5. PRZECIWDZIAŁANIE DŁUGOTRWAŁEMU BEZROBOCIU POPRZECZ WSPIERANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, PROMOCJĘ ZATRUDNIENIA, AKTYWIZACJĘ LOKALNEGO RYNKU PRACY.

Działania w tym zakresie:

- usamodzielnienie bezrobotnych poprzez ułatwienie im podjęcia zatrudnienia,
- aktywizacja bezrobotnych zmierzająca do polepszenia ich pozycji na rynku pracy,
- ograniczanie negatywnych konsekwencji bezrobocia, w tym szczególnie bezrobocia długotrwałego,
- stwarzanie warunków do zdobycia doświadczeń zawodowych przez bezrobotnych absolwentów różnych typów szkół,
- skracanie przeciętnego okresu pozostawania bez pracy,
- ściąganie inwestorów z zewnątrz,
- wspieranie małej przedsiębiorczości.

Zadania:

- stworzenie centrum doradztwa w pozyskiwaniu środków unijnych dla przedsiębiorców,
- opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego terenu i pozyskanie terenów pod nowe inwestycje,
- rozbudowa infrastruktury technicznej dla terenów przeznaczonych pod inwestycje,
- wprowadzenie ulg podatkowych dla dużych inwestorów,
- wsparcie małej przedsiębiorczości,
- stworzenie warunków dla wspierania pracodawców oferujących pierwszą pracę i staże zawodowe dla absolwentów i bezrobotnych absolwentów różnych typów szkół (kontrakty, ulgi w podatkach gminnych),
- prowadzenie stałej, dokładnej analizy popytu i podaży siły roboczej na lokalnym i regionalnym rynku pracy w celu ukierunkowania szkoleń i kursów dla bezrobotnych,
- realizacja miejskiego programu zatrudnienia osób długotrwale bezrobotnych przy pracach społecznie użytecznych,
- prowadzenie grup samopomocowych dla osób zrzeszonych w Klubie Integracji Społecznej i Samopomocy (działania aktywizujące),
- stworzenie i wdrożenie pomocy rodzinom dotkniętym długotrwałym bezrobociem, uwzględniającego przede wszystkim działania podtrzymujące prawidłowe funkcje

socjalizacyjne i wychowawcze rodziny oraz obejmującego działania kompensacyjne, realizowane w najbliższym środowisku,

- świadczenie osobom bezrobotnym pomocy finansowej lub w naturze dostosowanej do indywidualnych potrzeb w formach przewidzianych w ustawie o pomocy społecznej.

5. PODMIOTY REALIZUJĄCE STRATEGIĘ

- 1) Gmina,
- 2) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- 3) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- 4) Placówki oświatowe,
- 5) Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,
- 6) Miejskie Centrum Kultury i Sztuki,
- 7) Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji,
- 8) Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 9) Komenda Powiatowa Policji,
- 10) Powiatowy Urząd Pracy,
- 11) Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe,
- 12) Lokalni przedsiębiorcy, Cech Rzemiosł Różnych,
- 13) Placówki służby zdrowia,
- 14) Media lokalne.

6. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Do podstawowych źródeł finansowania działań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych należy zaliczyć:

- środki gminy,
- środki z budżetu państwa,
- fundusze unijne,
- środki własne podmiotów zaangażowanych w rozwiązywanie problemów społecznych
- inne.

7. MONITORING I WDRAŻANIE STRATEGII

Skuteczność funkcjonowanie przyjętej Strategii będzie zależna od:

- Monitoringu i ewaluacji strategii
- Realizowania programów w ramach objętych kierunków działań

Monitoring i ewaluacja powyższej Strategii polegać będzie na cyklicznej ocenie podejmowanych działań oraz modyfikacji kierunków działań, które mogą wynikać w wyniku zmian zapisów prawnych czy też wzmożeniu różnych zjawisk społecznych. Zespół monitorujący Strategię ocenia zgodność prowadzonej polityki społecznej z założeniami Strategii.

SPIS WYKRESÓW I TABEL

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1	Ludność gminy Bralin w latach 2009-2011	9
Wykres 2	Liczba ludności względem wieku w latach 2009-2011 (osoby)	10
Wykres 3	Struktura ludności względem wieku – zmiany (różnica) pomiędzy 2008 a 2011 rokiem (osoby)	11
Wykres 4	Ruch naturalny wg płci – urodzenia żywe (osoby)	11
Wykres 5	Ruch naturalny wg płci – zgony (osoby)	12
Wykres 6	Ruch naturalny wg płci – przyrost naturalny (osoby)	13
Wykres 7	Ludność w wieku przedprodukcyjnym (14 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym wg płci(osoby)	14
Wykres 8	Wskaźnik obciążenia demograficznego	15
Wykres 9	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych wg płci migrantów	15
Wykres 27	Podmioty wg PKD 2007 i rodzajów działalności	16
Wykres 28	Podmioty wg klas wielkości	16
Wykres 10	Bezrobotni zarejestrowani wg płci	28
Wykres 11	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (%)	29
Wykres 12	Osoby bezrobotne według grup ryzyka 2008 - 2012r.	30
Wykres 13	Ruch bezrobotnych - napływ w latach 2008-2012	31
Wykres 14	Ruch bezrobotnych - odpływ w latach 2008-2012	32
Wykres 15	Różnica pomiędzy napływem osób do PUP a odpływem w latach 2008-2012	33
Wykres 16	Oferty pracy w PUP Kępno w latach 2008-2012	34
Wykres 17	Prace interwencyjne	35
Wykres 18	Roboty publiczne	36
Wykres 19	Podjęcie działalności gospodarczej	38
Wykres 20	Refundacja kosztów zatrudnienia bezrobotnego	38

Wykres 21 Szkolenia	40
Wykres 22 Staż pracy	41
Wykres 23 Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy	42
Wykres 24 Prace społecznie użyteczne	43
Wykres 25 Pracujący wg płci	44
Wykres 26 Podmioty sektora prywatnego	44
Wykres 29 Interwencje w związku z przestępczością związaną z przemocą w rodzinie na terenie gminy Bralin.	49

SPIS TABEL

Tabela 1 Uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów	17
Tabela 2 Uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej (bez szkół specjalnych)	17
Tabela 3 Świadczenia pomocy społecznej	20
Tabela 4 Świadczenia rodzinne	21
Tabela 5 Kwoty świadczeń rodzinnych	21
Tabela 6 Formy pomocy realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej (2009-2010)	22
Tabela 7 Realizacja zadań z zakresu dodatków mieszkaniowych (2008-2010)	24
Tabela 8 Świadczenia przyznane w zakresie realizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych	25
Tabela 9 Realizacja zadań z zakresu funduszu alimentacyjnego	25
Tabela 10 Przyczyny kwalifikujące do pomocy udzielanej przez GOPS w ramach świadczeń społecznych	27
Tabela 11 Rodzaje interwencji związanych ze spożyciem alkoholu w 2012r.	51